

310259 వ్ర తి ది న ము వ్ర క టి ం వ (బ డు ను.

Vol. 4.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ నవంబరు నెల 24-వ తేది శుక్ర వారము

o. 197

నంపుటము ౬

చిండు తి నా మి కం ప త్త ర ము, మార్గశిరమాన శుద్ధ షష్ఠి ౬.

సంచిక ౧౬౭

అమృతాంజనము అన్ని

నొప్పలకు మంచిమందు

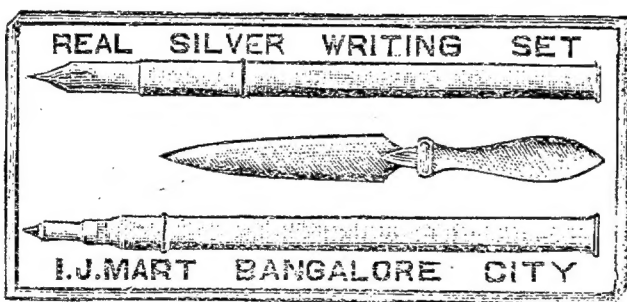
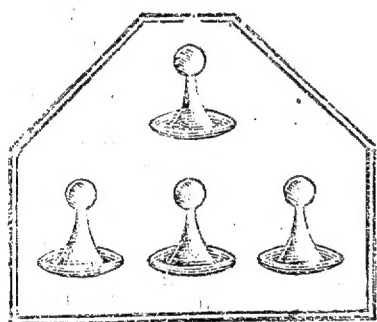
అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

పు న మ యి న మ ం దు

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 వ్ర

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు సిద్ధామృతము. తాంజనము అమృతశబ్దమునాదినిగల సువాసనముగలది. నకలుమంతులనలన మోసముగలుగదు. కంచభావచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన శతములందరినీ ముగిసిపోయింది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక, నెం. 7 తంబు శెట్టి పీఠి, మదరాసు.

మంచి బంగారుతో
తయారు చేయబడిన పద్మగుండీలు.
వెనుక పక్కకు వెండిబిల్ల పేసినది.
నెల 4 గుండీలుకు
2-8-0 మాత్రమే.

మంచి వెండితో చేయబడిన పెన్సిల్, స్టీలుకడ్డి
పేపర్ కట్టర్ అంతయు రూ. 12-0-0 మాత్రమే. బహు
మతిగా, నిచ్చుటకు నిండా శ్లాఘ్యమైనది. ఒకటి తెప్పించి
చూచినయెడల దీని కూలిమాత్రమే 12 రూ. ఇవ్వవచ్చు
నని మీరే తెలియును. కొద్దిగానున్నవి. "డికెంబరు" నెల
సమీపించినది. తక్షణమే ఆర్డరును పంపును.

పాస్టు ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఇండియన్ జ్యూయలరీ మార్బు, నగర్త వేట, బెంగుళూరు ఇటి.

తా మ ర తై ల ము - తామర, తిట, గజికి మంచిది

రాజారాజే గుర్తుగల తామర తైలము పూర్తి నాణ్యతయులగు చాల మంచిమందుతో తయారు చేయబడి ప్రఖ్యాతిగాంచినది. డబ్బీ 1-కి 0-6-0. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

న వ ర ము బ ం గొ ర ము కే

తయారు చేయబడిన
పద్మాసి, క్లాక్ టైమర్, యెస్
వర్క్, సాదా బొలాసుడి, కెనాన్,
వంకర, పోర్ట్, బొంబాయి, కేంబ్రేజ్,
రాజావతి, నర్సాయిని ముగ్గురూ మొ
దలగు రకముల గానూ అన్ని ప్రజల
లోను స్థావరలో నివసముగానున్నవి.
ఇవ్వములేనివో తీసుకొని ప్రేమ
వాపసీయబడును. 6
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి,
(1842) గురుస్వామి శెట్టి
నగల వర్తకులు చైవాబాదుర్, మదరాసు.

THE BENGAL COTTON WOOLEN AND MILL LTD.,

Wanted agents to sell shares of the above company which commenced business in grand style and guarantees 20 per cent dividend in the first year. For Prospectuy and particulars please apply to Roy Dutts and Co.

177, CALCUTTA,

శాస్త్ర సమైక్య మైన జ్యోతిషము

మీ లోకము గాని కయస్సు వాసులు గాని 20వృషు, కనిష్ఠా శిష్యులైన శైవిశాస్త్రాధిపతులచే కచ్చల విచారణ చేసి రుజు విచ్చుట్టు ఒక సంవత్సర ఫలము వ్రాసిన ద్ని 1.000 ద్వాదశభావములు మహాదా ఫలములు ద్ని ౬. ఒక రుహదకక అంతర్దేశముల ఫలములు వ్రాసిన ౫౫. శ్రీభక్తవేంకటాద్రిగారి శిష్యుడు. అంతాచేప పోస్టు. (గోవాలో నివ్వా.

వసంత కుసుమాకరము.

బసవరాజేయము.

419 వ. పుట పుకారమునకు ముద్రపెట్టినది. తిరిగిముద్రణతో ఆర్థికవైఖ్యలు పరిమోసించబడినవి. ఇంకను ౬. ౫0, అక్షరము, నిచ్చుటకు ముద్రపెట్టినది. ముగ్గురి తిరుగులాగు. బలవర్ధకము రక్తమును తుడిచేయును. ఇందు శతపుట్టాభిరము, మంగళము, మోక్షము, 20౫ శిష్యులు, కాంక్షా, ఇత్యాది నిజముల బోధనములు గలవు. 20 మాత్రముల సీసా 1 టీక రూ 5.00 బోధనములో గూడ పథ్యమును అవమోగించు విధానమును తెలుపబడును.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద శాస్త్ర సిలిమి సెట్

వసూలైన మూలధనము రూ 1,12,925-0-0 19 హరిన్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు పోస్టు-మదరాసు

నిర్వహించు శాస్త్రీయ బోధకులకు పట్టికలు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

తాంబూలు: (1) నెం 149 హోదా తిరువల్లి కేజీ. (2) 402, మింటుస్టీటు జి.టి. మదరాసు. (3) నెం 2, బహదూర్ రాయశేట. (4) హోదా, తిరువల్లి.

చాటుపద్యమణిమంజరి.

ద్వితీయ భాగము

పేజీలు 1-6-0. ప్రతి పేజీకు రూ. 1-10-0.

మూల్యాంశములు - పేజీలు 0-4-0.

అచ్చెను: - మణిమంజరి మేనేజరు,

(142)

తిరుపతి క్లబ్బి, మద్రాసు.

రత్నపురము లేహ్యం

మొత్తములను, అతిసంఖ్యాకములను, ఇతర కారణములు వలన, కలిగిన పుస్తకములను పోషించి బంధువుల చేయును. ఈ మూలకావశ్యము తెలియనివాడెవడు. ఏకేషింపివ్రాయ నన గరము లేదు. శ్రీ 1-కి రు. 4-0 లు. కొరవారి కేటాగు ఉచితము.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

బైందుచేయబడిన, స్త్రీల పాటలు.

1 భాగము 800 పేజీలు	రు	1-0-0
భాగము 272 పేజీలు	రు	1-0-0
భాగము 280 పేజీలు	రు	1-0-0
కావ్యజాతి. 1 భాగము 488 పేజీలు		1-8-0

(369)

72 పేజీలు కేటాగు ఉచితము.

మంజువాణి ముద్రాక్షరశాల, ఏలూరు కృష్ణజిల్లా.

కట్టలా? కత్తులా?

రెండును కట్టలలో చిత్రముగా నిమగ్నబడ్డ కత్తులు.

ప్రతినికము పందలు భర్త్యు. (3785)

ఒకటి రెప్పించి చూచిన దానియన మిక్కిలి తెలియ గలదు.

పేజీ 8-0 మొదలు 25-0-0 వరకు గలవు.

ఇంకను తక్కువ ధరలవి గాని, ఎక్కువధరలవి గాని కావలసిన

యెడల తయారచేయించి పంపగలము. ఈ నేటి వరకూ ధర

భారతవస్తుధనము - బెజవాడ.

మీ జాతకము

ఒక సంవత్సరము జరుగు సంకతులు నెలలువారిగా ప్రాయశః కట్టుము రూ. 2/-, జీవితముకంటిగాను దళి అంత ర్వ్యక్తిలో ప్రాయశః కట్టు రూ. 5/-, ఇతరకారము జీవిత మంతటి తోను ప్రతి సంవత్సరములో జరుగు ముఖ్యములయములతో ప్రాయశః కట్టు రూ. 2/-, జనన సుఖము, నెల, వారము, గంటలు, నిమిషములు తెలిపవలెను. లేక జాతకమును పంపవలెను. అన్ని స్థలములనుండి మిక్కిలి యోగ్యతాపత్రము వచ్చియున్నవి. జాతకము అంగణములో ప్రాసీ పంపవలెను. డి. ఆర్. శ్రీనివాసయ్య కృష్ణజిల్లాను అగ్రహారము (ఎ) పోస్టు మైసూరు.

తెలకుప్పనివారిని (157)

చరమమునందు తెలకుప్పలు మైపుతలన పూచీగా రి దినములలో నలయగును. కుద్ధ వనమూలించే చేయబడిన ఈ జావధము ఋషిశ్రవణిచే కనిపెట్టబడినది. నయముగానివా ధరకు రెండేకలు చెల్లించవలెను. బుడ్డి 1-కి వి. పి. భర్త్యులో నహ రూ. 2. ఆ త్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

HAKIM ABDUL HAJI,
P. O. Kamtaul,
Darbhanga B. G. O.

రాజా

కొవ్వొత్తులు ఏమగంటలు ప్రకాశముగ వెలుగును పరజేశపు కొవ్వొత్తులకంటె

మేలైనవి చొకైనవి

స్వజేశ పరిశ్రమను సన్మానించి ప్రతిహేమమును ఈ దీపముతో అలంకరింపుడు.

ఇవి అన్ని అంగణలో వ్రాయవలెను

200 పత్తులు గల పెట్టె ధర 13 లు

రాజా ఇంద్రప్రయల్లు

టిరుపతి, నెల్లూరు.

విక్రయించుటకు ఏదెట్లు కావలయును.

భోర్లు సెంటు జార్జి జెట్టు

నవంబరు 21 మంగళవారము

జిల్లా డిప్యూటీ మేజరు.

జి. డిల్లీయ. హ్యూస్. వి. సి. యస్. గారు సెలవు పూర్తియినందున గోదావరిజిల్లా సెషన్స్ జడ్జిగా నియమించబడిరి. యల్. హెచ్. అజ్జ్. వి. సి. యస్. గారు తిరిగి బెజ వాడ గలు కలక్టర్ గా నియమించబడిరి. రావుబహదూర్ సి. వి. బర్మేశాథ శాస్త్రిగారు తూర్పు కె. జామూరు జిల్లానుండి గుంటూరుకు మార్చబడిరి.

ఎ సి హామెట్ వి. సి. యస్. అసిస్టెంట్ కలక్టర్ ఆండ్ మేజిస్ట్రేటు గారు కిశాభిల్లముజిల్లానుండి గోదావరికి మార్చబడిరి.

కర్తవ్యాలు

జి. డిల్లీయ. భోర్ సి. వి. జి. వి. సి. యస్. హిందూ శిక్షణా మిషన్ గాడి కార్యదర్శిగారు ఆర్టింగు ఇండి యా హైకమిషన్ గా నియమించబడిరి.

రాజ్యాంగకాళి

కె. జె. కె. ప్రాట్ గారు చెన్నపురి కలెక్టరుగారి అంగ రక్షణగా నియమించబడిరి.

దొరతనమువారు కె. పి. వార్నింగ్ టెక్ గారిని చెన్నపు రిలో స్వీడెక్ కాన్ సర్ గా ఖాతాబడిరి.

మరకాళి

చెన్నపురి దొరతనమువారి కిందివారి కాయప్రదేశము లలో ఇండియన్ క్రిస్టియన్ మేరెక్ ఆఫ్ 1872 ప్రకారము వివాహములను జరుపుట కధికారము వచ్చిరి:—

రెవరెండు విలియం ఫ్రెడెర్క్ ఆడోల్ఫ్ కెక్ గారు ఆమెరికన్ ఇవాంజెలికల్ బాప్ టెక్ మిషన్. పార్వతీపురం. విశాఖపట్టణంజిల్లా.

రెవరెండు ఎ. ఎఫ్. ఎ. న్యూటోన్ ఫర్ గారు డిటా రాజమండ్రి. గోదావరిజిల్లా.

రెవరెండు ఆస్కార్ విక్టర్. కాలెక్ టెర్నరుగారు జయపుర్. ఏజెన్సీజిల్లా.

ప్లాఫ్ కె. జె. కె. కేము డెవాక్ గారు గుడివాడ. కృష్ణజిల్లా.

రెవరెండు ఎ. సి. ట్రెంచ్ గారు ఒక కానియర్ ఛాన్సెక్ గా నియమించబడిరి.

న్యాయకాళి

ఏజెన్సీడివిజన్ లో నల్ దివిజన్ మొదటి తరగతి మే జిస్ట్రేటుగానున్న లయనెర్ క్లిఫ్ హార్డ్ హార్ట్ వి. సి. యస్. గారు ఏజెన్సీ సెషన్స్ డివిజన్ లో ఆడిషన్ సెషన్స్ జడ్జిగా నియమించబడిరి.

1 వ జనవరి 1923 వరకు గుంటూరు సెషన్స్ డివిజన్ లో టెంపరరీ ఆడిషన్ సెషన్స్ జడ్జిగార్లు నందుటకు దొక తనమువారి రంగీకరించిరి.

ఆర్థికకాళి

వి. యస్. నారాయణస్వామి ఆయ్యర్ గారు తాతా-లికపు ఆసిస్టెంటు కలెక్టర్ ఆఫీసుగా నియమించబడిరి.

టి. హెచ్. వాగ్డే గారు చెన్నపురి డెప్యూటీ ఆ క్లాం టెంటు జనరల్ గా నియమించబడిరి.

సినియర్ ఆక్లాం టెంటుగానున్న యస్. నుబ్బుస్వా మి ఆయ్యర్ గారు తాతా-లికపు ఆసిస్టెంటు ఆక్లాం టెంటు ఆఫీ సరుగా నియమించబడిరి.

న్యాయకాళి

పాలారి రామరావు పంతులు గారు నరసాపురం నల్ జడ్జిగా నియమించబడిరి.

ఈ క్రింది ఆఫీసులకు సాత్వము తీసికొనుట కధికార మియ్యబడిన:—సెల్లూరు జిల్లాలో మొదటి తరగతి మేజి స్ట్రేటు మహమ్మద్ ఖాజిమ్ అలీ సాహెబుగారు, గంటాము జిల్లాలో మ. రా. శ్రీ. పెట్టె లింగ రాజ ఆచార్యగారు గుంటూరు జిల్లా నరసాపురం పేటలో రెవరెండు బొంబా యోహాన్ గారిని ఆనంతురం జిల్లా ఆనంతురంలో మ. రా. శ్రీ కావలి కామ రావుగారిని, తుమ్మలకెట్టి ముప్పయ్య నాయుడుగారిని స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటులుగా దొరతనమువారు నియమించిరి.

గుంటూరు జిల్లాలో డెప్యూటీ రివెన్యూ డారు అండ్ సబ్ మేజిస్ట్రేటుగా నున్న మ. రా. శ్రీ డి. యస్. రాజగో పాల ఆయ్యర్ గారును, ఏజెన్సీ డివిజన్ జిల్లాలో మూడవ తర గతి మేజిస్ట్రేటుగానున్న మ. రా. శ్రీ వి. సత్యనారాయణ పంతులుగారును రెండవ తరగతి మే జిస్ట్రేటు లు గా నియమించబడిరి.

రెవెన్యూకాళి

మ. రా. శ్రీ లాలా గోపల్ దాస్ గారు గంటాములో డెప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమించబడిరి.

మ. రా. శ్రీ రావుసాహెబు వేదాంతం రామభద్రం తులు గారు కృష్ణా గోదావరి జిల్లాలలోను, ఏజెన్సీ డివిజన్ లోని పోలవరం, ఎల్లవరం, చోడవరం తాలూకాలలోను, గుంటూరు జిల్లాలోని శేరిలింగంపల్లి తాలూకాలలోను తాళ్లపట్టు వ్యాధు లను నిర్మూలముచేయు విషయమున ప్రత్యేక "హ్యూట్" మీద డెప్యూటీ కలెక్టర్ గా నియమించబడిరి.

అభివృద్ధికాళి

మ. రా. శ్రీ రావుసాహెబు జె. ఎ. నెల్లూరెడ్ గారు ముత్తయలు శ్రీ. భువనం పట్టణంలో నూపరెం టెండుగా రెండు సంవత్సరములు ప్రాజెక్టు క్రింద నియమించబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలన కాళి

మ. రా. శ్రీ రావు సహదూర్ తాళ్ళోటి మధుతిల్ తంజు సెషన్ గాడి ఆర్. గో. వి. యమ్ యస్. చెన్నపురి (ర భుత్వ గర్జక్ జనరల్ గారి పెర్మనల్ ఆసిస్టెంటుగా ఆర్టింగు గా నియమించబడిరి.

మ. రా. శ్రీ- రావుసాహెబు సి. యస్. కంక లేక్టర నాయుడుగారిని, డిల్లీయ వి. నుబ్బుశావు పంతులు గారిని గంటాముజిల్లా బోర్డు మెంబర్లుగా దొరతనమువారు నియమిం చిరి.

మ. రా. శ్రీ గండ్ల ఉలవశెట్టిగారిని బర్హా మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిల్ మె. బు. గా దొరతనమువారు నియమించిరి.

మ. రా. శ్రీ బొమ్మిరెడ్డి వారిరెడ్డిగారిని పాకట్టుయూ నియక్ బోర్డు (వెసి డెంటు పరవినుండి కెక్ 44 (1) క్రింద తొలగించి వారిస్థానే మ. రా. శ్రీ తర్లపతి మండరరామయ్య గారిని కృష్ణజిల్లా బోర్డువారు నియమించిరి.

బెజవాడ తాలూకా బోర్డు (వెసి డెంటుగా నున్న మ. రా శ్రీ రావుసాహెబు సి. కొండరెడ్డిగారి యెన్నికను నివీలకోర్టు వారు రద్దుచేయుటచే వారిస్థానే యంకో (వెసి డెంటును యెన్నుకొనుటకు మ. రా. శ్రీ కడ్లమూడి భీమయ్యగారిని టెం బూరి (వెసి డెంటుగా కృష్ణజిల్లాబోర్డు (వెసి డెంటు గారు నియ మించిరి.

మ. రా. శ్రీ తుమ్మిపూడి చింతయ్యగారిని తాడిపత్రికీరా ములుగారిని ఎలవట్టు యూనియన్ బోర్డు మెంబర్లుగా గుడి వాడ తాలూకా బోర్డు (వెసి డెంటు గారు నియమించిరి.

మ. రా. శ్రీ లక్ష్మి వెంకటరెడ్డిగారు రాయదుర్గం తాలూకా బోర్డు వైస్ వెసి డెంటుగా క్రమముగా సెన్ను కొనబడిరి.

మ. రా. శ్రీ కోమన్న సీతన్న నాయుడుగారు నిజాం నగరం తాలూకా బోర్డులో కేస వీళ్ళు యూనియన్ బోర్డు (వెసి డెంటుగా క్రమముగా సెన్ను కొనబడిరి.

మ. రా. శ్రీ ఎ. గోవిందు రెడ్డిగారు తిరిగి సెల్లూరు మ్యూనిసిపాలిటీ వైస్ ఛేర్మన్ గా సెన్ను కొనబడిరి.

విద్యాకాళి

జోసెఫ్ స్టీఫెన్స్ వి. యస్. సి. ఎ. ఆర్. సి. యస్. సి. గారును, రెవరెండు బాక్ గుడ్డర్ చాండర్. యమ్. ఏ. గారును మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ శాఖలు (ఫెలోస్) గా చాన్సలరుగారిచే తిరిగి నియమించబడిరి.

జిల్లా కలెక్టరు.

మ. రా. శ్రీ కె. పాండురంగ రావుగారు చిత్తూరుడివి జెక్ తాతా-లికముగా నూరర్ వైజర్ గా నియమించబడిరి.

వైద్యకాళి

సివిలు ఆసిస్టెంటు కలెక్టరు డిల్లీయ. సి. థామస్ వి. య్ యస్. గారు చెన్నపురి, కర్నూ మెంటు తుయడగు ఆనువుల్ లో రిజిస్ట్రార్ డ్యూటీ మీద నియమించబడిరి.

టెంపరరీ సివిలు ఆసిస్టెంటు కలెక్టరు మ. రా. శ్రీ జె. ధై ర్యం ఆర్. గో. యల్. యమ్. యస్. గారు వారి సెలవుపూర్తి కాక పూర్వమే నర్సపట్టణం పిత్తూరి డ్యూటీ మీద విశాఖ జిల్లా ఏజెన్సీ డివిజన్.

జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ ఆండ్ కానిస్టేబుల్ గారి క్రింద పని చేయుటకు నియమించబడిరి.

వైస్రాయిగారి కార్యనిర్వాహకసభ

డిసెంబరు 2 వ తేదీన 5 వ విలియం విన్సెంట్ గారు వెనలి పోస్ 5 వ హల్బూ హెయిల్ గారు హోల్బూ చార్జి గృహాధి కరు. అప్పటినుండి 5 వ బా కెట్ గారు జనరల్ టెన్ టెన్ టెన్ ఆర్థిక శాఖాధ్యక్షులుగా పనిచేయుటకు వీ. యస్. తుమ్మగారిని వైస్రాయిగారు నియమించిరి. డాక్టరు శ్రీరామి రాజీనామా యంగీకరింపబడుటచే రాజీనామా తేదీనుండి న్యాయకాళి వార్షిక సభ గా 5 వ తేదీన. అప్పటినుండి 5 వ సభ గారిని 5 వ జూరు మున్న విద్యాశాఖాధ్యక్షులుగా పనిచేయుటకు ఆరులవం ప్రభాకర్ సి. వి. ఈ. వి. సి. యస్. గారిని వైస్రాయిగారు తా తా-లిక కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగా నియమించిరి.

లాలా లజపతిరాయ జీవితము

(శనివారపు సుబ్బారావుగారు)

జననము

1865 సం॥ ౧౦ లో పాంచాలదేశము లూథియానా జిల్లాలో జగ్గావ్ అను చిన్న పట్టణముందు మునిషి రాధకృష్ణ గారితో జన్మించెను. మునిషి రాధకృష్ణగారి ఉరుదు భాష కుందు మిక్కిలి ప్రవీణుడగుటచే అనేక గ్రంథములను రచించెను.

బాల్యము - విద్యాభ్యాసము - స్వామివాది

లాహోరునందున్న ప్రభుత్వపాఠశాలలో విద్యాదాన శిక్షతో (Scholarship) విద్య నభ్యసించి ఆ పాఠశాలలోనే స్వామివాద వృత్తికందు ప్రభువరీతులై కృతార్థుడై 1888 సం॥మున హిస్సార్ అనుపట్టణమునందు నివాసముగొంది 1892 వరకు ఆ చుట్టిన స్వామివాదిగ పనిచేసి 892 న లాహోరునకు చేరి ఆచట హైస్కూలును ప్రధానాధికారిగా పనిచేయుచు లాహోరునందే తన ముఖ్యనివాస స్థాన మిర్పూరుగాకాసెను.

వరమును వృద్ధిచేయుట - దేశసేవకై తోడ్పడుట

ఆర్యసమాజమున స్వీకరించుట

విద్యాభివృద్ధిని, వరమును దేశము దంతులను వృద్ధిచేసి ప్రజలను విద్యావంతులగు జేయుటకై లాహోరునందు తన గురు గురు దయానంద సరస్వతీస్వామి (ఆర్యసమాజ స్థాపకుడు) హోయముతో దయానందదేవ్ కాలేజీ నొకటి స్థాపించు యందు ముఖ్యపాఠకుడుగా పనిచేసి అయిదువత్సర ద్రవ్యమును సంపాదించి ఆ కాలేజీకి ఉపాధ్యక్షుడుగాను, పన్నెండువత్సరములు కార్యదర్శిగానుండెను. 1877 వ వత్సరముందు దయానందుని మరణోద్యమమున ఆర్యసమాజమును స్వీకరించి వేదములలో హాస్యముతోతనగురు వగు దయానందునివలన గ్రహించి పాంచాలమునందయు ఆర్యసమాజమును వృద్ధిచేయుటకై అనేక కృషిలందు ఆర్యసమాజపాఠశాలలను స్థాపించి విద్య ను విరివిగ గలపునందుటకు తన ఏర్పాటులను గావించెను. ఆర్యసమాజ మన సేవూ తెలిసికొనవలసిన శ్రీయుత మంగిల్లాడి ప్రకాష్ త్రయ శర్మగారు రచించిన శ్రీస్వామి దయానంద సరస్వతిల వారి జీవితమును చదివిన కూలంకషముగ తెలియగలదు.

లాహోరునందు తానుస్థాపించిన కాలేజీలో ఏకాగ్రమైన జీతమును పొందక చాల కాలమువరకు చరిత్రోపన్యాసకుడుగాను సంస్కృతభాషయందు మిక్కిలి అభిమానము గలవాడగుటచే బలంపునందు నెలకొల్పిన సంస్కృతపాఠశాలకు కార్యదర్శిగాను వీరులయెడల నెత్తున ప్రేమగలవాడగుటచే ఫిరబాఖూరు నందు అనాధకళకాలయమును స్థాపించి దీనికి కార్యదర్శిగానుండి దేశము దంతులను పర్యవేక్షించుచేసి ఆశాధును అనేకకాలములందు చేర్చెను. 1905 లో కంగ్రెజ్ జిల్లాయందు భూకంపము వచ్చి కపుడును, అనేక జిల్లాలందు కరువులు వచ్చినపుడును ధనమును సమకూర్చుచు ప్రజలను కష్టకాలము నుంచి కాపాడెను.

స్వదేశోగ్యములు

అనేక దూది యంశకాలములను కలకత్తా వాటికి నొక సంఘ మేర్పరచి ఆసుభమునకును పంజాబునందున్న కేవల బ్యాంకునకును బోర్డు అఫ్ డైరెక్టరుగ పనిచేసెను.

న రాజకీయలను స్థాపించుట

ప్రజలకు జాతీయతను గలపుటకు తన దేశభావలో వారావత్రిలను స్థాపించి తానే వాటికి సంపాదకుడుగా నుండి దేశ పరిస్థితులను చక్కగ చదువరులకు కేవలమిచ్చెను. మాజీని గారి బాల్మీకివాడీ, స్వామిదయానందగ, శ్రీ కృష్ణ మొదలగు మహా విచారయొక్క తీర్థములను తన దేశభావలో వ్రాసెను.

కాంగ్రెసునందు పాల్గొనుట

1888 న సంవత్సరమున బార్నియూల్ అధ్యక్షతక్రింద అలహాబాదునందు జరిగిన కాంగ్రెసునకు వెళ్లెను. వాటినుండి జరిగిన కాంగ్రెసులకు తప్పకుండ వెళ్లుచుండెను. 1905 లో గోపాలకృష్ణ ఘోషాజీ అధ్యక్షతక్రింద కాశీయందు జరిగిన కాంగ్రెసులో దేశీయులు యాయనను నొక నాయకుడుగా ఎంచుకొనిరి. హిందూదేశములోని రాచకీరుపరిస్థితులను ఇంగ్లాడు నకు తెలుపుటకై వెళ్లుటకు నియమించిన సభ్యులలో నీయనను జోకనిగా నెన్నుకొనిరి.

పంజాబీయులందరు 8000 రూపాయలను వీరికిచ్చి ఇంగ్లాండునకు పయనమచేసిరి. మిగతాభివృద్ధి లన్నియు నీయనే భరించి తనవిధిచేతకొంగ ఇంగ్లాండునందున అనేక కష్టములకు పోయి కాంగ్రెసు వారు నియమించిన అంశము లన్నిటిని చక్కగ ప్రచారము చేసెను.

కారాగృహప్రాప్తి - అందుకు కారణములు

1. కాలానిజేషన్ బిల్లు అనగా లక్షలకొలది జుల్మానాలను యిచ్చి బాగుచేసికొన్న భూములపై నెత్తునపన్న విధించుట.

2. బాల్ గడ్డూ కాటాపై నెత్తున విధించినపన్ను.

3. ల్యాండు అలియేషన్ అట్టు ఆమెందుమెంటు బిల్లు అనగా ఎనిభూములు వారు అమ్ముకొనుటకుగాని తాకట్టు పెట్టుకొనుటకుగాని అధికారము లేకుండుట.

4. రాకల్మిండి జిల్లాలో విధించిన మితిమీరిన పన్ను. ఇంతేగాక పంజాబునందలి కరువులు, పేగులు కన్నెరాలచే ప్రజలు బాధపడుచుండ యిట్టిదేశ అకాంతిని కాంతిపరచుటకు యాధికారి పాంచాల మంతయు వర్తకులను గలపురు సుపన్యాసము లిచ్చెను.

రాకల్మిండిలో నిచ్చిన యాభివృద్ధియు అవరణలోనికి తీసుకురావలెనని అప్పుల చట్ట పీఠార్థ ప్రజలకు ఉపదేశించ ప్రభుత్వమువారు అట్టివారిపై రాజద్రోహనేమము మోపి కేసు చేసిరి. అకేసునందు లాలా లజపతిరాయ తనతోడి సోదర ప్రియర్ విముక్తికై వాదించుటకు వాయిదానాటికి కోర్టుకు పోవ లక్షలకొలది ప్రజలు యిట్టితీర్పును వినుటకు రాగా కలెక్టరు ఆ వాడు తీర్పుచెప్పక వాయిదాచేసిరి. అచచ్చిన ప్రజలలో కొంత మంది తుంటులు కేసును వాయిదాచేసిందుకు అలకల్లాలును చేసిరి. ఇట్టి అల్లరికి కారకులు అప్పీడల్ల అని వారిని అరెస్టుచేసిరి. లాలాజీ లాహోరునకు బోయిన లాలాజీ తనయుటిలో గూర్పుని తనతోటి పీఠార్థకు ఎటుల బంధిముత్తలను గాంచుదును అని ఆలోచించుచు ప్రభుత్వమునకు ప్రజలకు లేటెల్లముగ తెలియుటకై అప్పటి పరిస్థితులను చక్కగ పొందుపరచి ఒక లేఖరాసి వందాబీ కలెక్టరుకు బంపెను. 9 మేయి 1907 న లాలాజీ స్వగృహముందు గూర్పుని తనదేశమును కాంతిపరచుటకు తన ఆలోచనలు చేయుచుండే నొక పోలీసు యనస్పెక్టరువచ్చి కమిషనరు, డిప్యూటీ కమిషనరు రమ్మకమున్నానని చెప్పి లాలాజీ అందుకు అంగీకరించి కోర్టుకు పోయి కోర్టునుంచి వచ్చుటకును వచ్చిన ననగా అయినస్పెక్టరు వెంటనే 5 నిమిషములలోపలనే వారితో మాట్లాడి రాకల్మిండి చెప్పి లాలాజీ తన స్వకంటంబిలో అయినస్పెక్టరును కూర్చుండబెట్టుకొని పోవుచుండ లాలాజీకొరకై వచ్చుచున్న ఒక యూరపియను అధికారి, జిల్లా పోలీసు నూపరెండెంటు యాబండినిచూచి అబండి లోనికి కాబోవవారిని గౌరవముతో తనప్రక్కను కూర్చుండ బెట్టుకొనెను. కొంత సేమైవీమట్టు అరెస్టు వారంటును లాలాజీకిచ్చి దానిని అనందముతో స్వీకరించి తనబండినుండి దిగెను. అంతట పోలీసువారు వీరిని మీరు అను ప్రెస్టెస్టానమునకు చేర్చిరి. అచ్చటనుండి ప్రత్యేక రైలుబండిలో కలకత్తాకు చేర్చి అచటనుండి ప్రత్యేక స్తీరుకులో మండలే తట్టుమునందున్న డక్లెన్ కోటలో పెట్టి మూసివేసిరి. వీరు జయిలు అవధికములు యితరుల వ్రాసిన (The Story of my deportation) చదివిన బాగుగ బోధపడును.

కెండవసారి

అసహాయోద్యమము ప్రారంభించినది మొదలు నిరంతరము దేశమందంతటను పర్యటనము చేసి అసహాయోద్యమ తత్వమును ప్రజలకు బాగుగ పొందుపరచెను. ఇకదే పంజాబురాష్ట్ర జాతీయసంఘమునకు అధ్యక్షుడుగా నుండెను. 1921 సం॥ లో నవంబరు దివసమునెలలలో ను తర్రహిందూస్తానము దంతులను బహిరంగసభలకు నివేదనలుత్తర్యులతోను, క్రిమిల్ లా ఆమెందుమెంటు అట్టుతోను, తాండవమాడుచు నిర్యయ కేట కొలది ప్రజలచే కారాగారములు నిండుమండలి దివసంబు 1921 తేదీని అప్పటి పరిస్థితులనుగూర్చి ఆలోచించుటకై వందాబురాష్ట్రీయజాతీయసంఘసభ్యులనుమానేకము లాహోరునందు జరపుచుండ అట్టిసభ బహిరంగసభగానే ఎంచి ప్రభుత్వము వారు యాధికారిని వీరితో మరికొందరిసభ్యులను అరెస్టుచేసిరి. మహాత్మాగాంధీ, లాలాజీకి "నీవు అరెస్టు అగుటకు ప్రయత్నించకుడు" అని లేఖ వ్రాసెను. లాలాజీ అరెస్టు అయిన వెంటనే మనస్సా అరెస్టు కాలేదనియు పరిస్థితు లట్లు వచ్చినవనియు ఒక లేఖ మహాత్మునకును మరియొక లేఖ తనదేశప్రజలకును వ్రాసెను. అని చదివిన చదువరులకు యాధికారి మనోదైగ్యమును బాగుగ గుర్తించగలరు. దివసంబులో అరెస్టుచేసి జనవరిలో తీర్పుచెప్పి 12 మాసముల కఠినవరకమును 6 మాసములు విడి ప్రైదును విధించిరి.

మూడవసారి

ఇకదు లాహోరునందు జరిపిన రాష్ట్రీయసభ బహిరంగ సభ గాదని ప్రభుత్వమువారు గ్రహించి వారు చేసిన తప్పకు యాయనను జైలునుంచి ఆనెలలోనే (జనవరి 1921) విడిచిరి. లాలాజీ జయిలుగేటును చాటునరికి మరల అరెస్టుచేసి క్రిమిల్ లా ఆమెందుమెంటు అట్టుక్రింద కేసుచేసి మరల 18 నెలల కిక్కునే విధించిరి.

ఇట్టి విత్తులవలన ప్రభుత్వమువారి నిరంకుశచర్యలు చదువరలే గ్రహించగలరు.

ఆమెరికాలో నివాసము

యధ్యమునకు పూర్వము ఇంగ్లాండులో నుండెను. 1914 సం॥ ౧౧ ను బ్రిటిషువారికి జర్మనీవారికి యుద్ధము ప్రారంభమయ్యెను. బ్రిటిషువారు హిందువులను సహాయము చేయవలెనని కోరగా హిందువులు ఆ తీరులు ధనసహాయమును మనవ్యసహాయము

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు

సంఘము

20-11-22 తేదీని గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము యొక్క కాన్వెన్యూషన్ గుమవారు చామర్లకోటలో చేసిన తీర్మానములు.

తీర్మానములు

1. 11-11-22 తేదీని బంధులలో ఆం. రా. జా. సంఘముయొక్క కాన్వెన్యూషన్ గుమవారు వారు చేసిన 1 వ తీర్మానము ననుసరించి ఈజిల్లాలో ఖద్దరు పని నిమిత్తము రు 1000 లు (వెయ్యిరూపాయలు) యీ సంఘముయొక్క అధ్యక్షుడు, కార్యదర్శులు, పురములో సంతకముచేసి వెంటనే సదరుసామ్మెంట్ కేప్టిం చుటకును, ఆ సామ్మెంట్ ఖద్దరుకాపుకు యిచ్చి ఆ సామ్మెంట్లో కాకినాడలో శ్రీ పారుపూడి సత్యనారాయణగారి జవాబు దారీమై ఖద్దరు వస్త్రాలయము స్థాపించుటకును జిల్లాలో నున్న ఖద్దరు నిలయములలో నిలవయున్న బట్టలు విడుదల నిమిత్తము సహాయము చేయుటకును తీర్మానించడమయినది.

2. ఇదివరలోని ఖద్దరుకాపు సభ్యులలో కలసి పని చేయుటకు శ్రీ పారుపూడి సత్యనారాయణగారిని, శ్రీ గణుపూడి కామోజిరావుగారిని, ఖద్దరుకాపు సభ్యులుగా నెన్నుకొనడమయినది.

3. ఈజిల్లాలో అస్పృశ్యతానివారణ నిమిత్తము అనగా 11-11-22 తేదీని ఆంధ్రరాష్ట్రజాతీయోపసంఘ కాన్వెన్యూషన్ క కర్మవారు చేసిన 6 వ తీర్మానములో నూచించిన పనులు నిమిత్తము యీ సంఘముయొక్క రావలిన సామ్మెంట్ నుండి రు 1000 లు వెయ్యిరూపాయలు ఖర్చుపెట్టుటకును, సదరు సామ్మెంట్ నుండి రు 1000 లు సేవము నిమిత్తము ప్రత్యేకించి జమాఖర్చు లెక్క వుంచుటకును తీర్మానించడమయినది.

4. ఈ జిల్లాలో అస్పృశ్యతానివారణ నిమిత్తము ఆంధ్ర రాష్ట్రజాతీయోపసంఘము వారిని 11-11-22 తేదీని వారు చేసిన 6-7 తీర్మానములప్రకారము రు 1000 లు (వెయ్యిరూపాయలు) గాంటుగా యియ్యచని కోరుటకును, యీ సంఘము యొక్కపై 3 వ తీర్మానముప్రకారము సామ్మెంట్ నుమానుచేసి ప్రత్యేకించిన వెంటనే ఆంధ్రరాష్ట్రజాతీయోప సంఘమువారి కర్షించి రు 1000-లు (వెయ్యిరూపాయలు) కేప్టిం చుటకును తీర్మానించడమైనది.

5. ఈ సంఘమునకు సామ్మెంట్ చాల అవసరంగా వున్నందున యీజిల్లాలోని తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘములు యీసంఘమునకు యియ్యగలవిక డిల్ స్వరాజ్యవిధి, సభ్యత్వపు చందాలు బాడరు నికటి సం॥రం తాలూకు యీసం॥రం తాలూకు సామ్మెంట్లు వెంటనే పంపమన్న ఆ బాధుకు సామ్మెంట్ యేతాలూకా సంఘమునకు మాపుచేయుటకు నిలులేదనిన్ని తీర్మానించడమయినది.

6. ఈ సంఘముయొక్క ప్రస్తుత అధికారీనిస్టి ఆంధ్ర రత్న దుర్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారికి తాలూకాలలో యియ్య జడిన సామ్మెంట్లనుంచి నూటికి ఏబదిరూపాయలు చొ॥ నన కంట్టిబ్యాంక్ యీ సంఘము వారికి వెంటనే పంపమన్న తీర్మానించడమయినది.

7. హిందీపాఠశాలనుగూర్చి శ్రీ బ్రహ్మజోష్యుల సీతారామయ్యగారు పంపినపుత్తరం చదువడమైనది. ప్రస్తుత అధికారీనిస్టి బిట్టి యీవిషయమై ఆలోచించ నీలులేనందున ప్రస్తుతం నిలుపుచేయడమయినది.

8. ప్రస్తుత పరిస్థితులనుబట్టి గోదావరిమండల సభ యీ సం॥రం జరుపగలవిక అవసరం కనుపించనందున గయాకాంగ్రెసు జరిగినప్పటినుండి అందువిషయమై ఆలోచించ వలసినదనిన్ని, యి కప్పుకు శ్రీ ఆంధ్రరత్న దుర్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు యీ జిల్లాలో ప్రచారము చేయుచున్నార గాన యీజిల్లాలో కాంగ్రెసుసంఘములు అయినను ఆహ్వానించవలెనని హెచ్చరించుచు తీర్మానించడమయినది.

మొదలపు సాంబశివరావు,

అధ్యక్షుడు.

మును జేసిరి. ఈపరిస్థితులలో లాలాజీ ఇంగ్లాండునుండి స్వ దేశమైన భరతఖండమునకు రావోక ప్రభుత్వమువారు రానివ్వ లేదు ఇందుకు కారణము లాలాజీ హిందూదేశములోనికి వచ్చిన బ్రిటిషువారికి హిందువులను సహాయము చేయనివ్వకుండనందు ననియే ఇట్టి భయము బ్రిటిషువారికి కలుగుటకు లాలాజీ జాతీయవాది అగుటయే. ఇట్టి సందర్భమున లాలాజీ అమెరికాదేశ మునకు పోయి అచ్చట ఆరువత్సరములు నివాసముచేసి అమెరికాలో పేరును స్థాపించుటయు కొన్ని దేశపుస్థానానికి కారలయు పుస్తకములు వ్రాయుటయు మొదలడి గొప్ప ఖ్యాతి వడపెను. వ్రాసిన పుస్తకము లన్నిటిలోను "మండుబియ్యము" అను పొత్తమును ప్రభుత్వమువారు బహిష్కరించిరి.

నిష్కల స్థితిని దైవానితో సరిపోల్చి జూడుడు. మొదటి దివ్యపరమ వాచాత్మక స్థానమునకే అతికియుండిరి. గురు మయొక్క స్థా త్తనియు, గురుదాధరమునుండి దానిని వేరు

వలయువారు:— శ్రీ బహ్మనందం లింగేశ్వర
సామంతులగారి పోష, మద్రా:

ఈ నెల 18న చేపి సాములకొలము మా పురమందిరమునకు
పురమహాసభలకభ జరిగి, దానిలో రాబోవు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమున
పురాతన రాజధానియైన రాజమహేంద్రవరమున
పెట్టుటకు గౌరవనీయులగు విద్యాకాళా మంత్రిగారిని కోరు
నట్లున్నది. యే కారణములచేతనైన రాజమహేంద్రవర ముగ
కారము కానియడల బెజవాడ పట్టణమునను విశ్వవిద్యాలయ
స్థాపితవిషయమున ప్రాముఖ్యత నీయులయొననియు తీర్మా
నించడమైనది. — కోవండరామస్వామి, పురమందిర కార్యదర్శి.

[illegible]

దేశీయ వార్తలు

గాంధీమహాత్ముని విడుదల

1924 ఆగస్టు లక్ష్మోబరు నెలలమధ్య మహాత్ముని గౌరవమునకు లోటులేకుండ విడుదలచేసెదనని కలకత్తా జ్యోతిష్కాండ తెలిపెను

శ్రీమతి పార్వతీదేవిగారి అరెస్టు

ఈమె లాలా లజపతిరాయగారి కుమార్తె గాడు. ఒక సుప్రసిద్ధ కాంగ్రెసు ప్రచారకురాలు

అకాలీల విజయము

రామదాసు గురుద్వారమునకు 100 మంది అకాలీలను పంపుట

నాయకులకేసు విచారణ- డిశంబరు 4 వ తేదీకి వాయిదా వేయుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

విశాఖపట్టణములో సభ జరుగుట- ఇప్పుడు చెన్నపురిలోనున్న విశ్వవిద్యాలయమువంటి పరీక్షక విశ్వవిద్యాలయముననే ఏర్పరచుటకు నిశ్చయించుట - స్థలనిర్ణయమును ధనవిషయమును చెన్నపురిలో డిశంబరు 16 వ తేదీని జరుగుసభలో పరిష్కరింపబడును

అనంతపురము మ్యునిసిపలు సంఘము

సంఘసభ్యులందరుగూడ ప్రమాణముచేయకపోవుటచే దొరతనమువారు సంఘమును రద్దుపరచుట

గాంధీమహాత్ముని సగౌరవముగ

విడుదల చేయుట

1924 ఆగష్టు లక్ష్మోబరు నెలలమధ్య జరుగును

ఒక సమర్థుడగు జ్యోతిష్కాంధ్ర ప్రచారము

1924-వ సంవత్సరమున ఆగష్టు నెలమొదలు అక్టోబరు నెలలోపు గాంధీమహాత్ముని గౌరవముక కేంద్రభంగమున కలుగనిదని తెలుపబడినది వదలక రని కలకత్తా వాస్తవ్యుడును సుప్రసిద్ధుడు నగు జ్యోతిష్కాంధ్ర ప్రకటించెను. ఇదివర కితడు చేసిన సూచన వినియిన తప్పకుండ నెరవేరినది. లాడును అక్టోబరు అకాలీలను అగౌరవమునకు పాల్పెట్టెడిదిని గోల్పోవుటకు యితడు దేశక సూచించెను. అది అటులే నెరవేరినది. ఆంధ్రమున తెలిసియే యున్నది కేశవలిక ప్రకటించెనని లాడునకు ట్రిబ్యూను ప్రకటించెను.

శ్రీమతి పార్వతీదేవిగారి అరెస్టు

ఈమె లాలా లజపతిరాయగారి కుమార్తె గాదు

పంబాబులో సెక్రెటరీ కౌన్సిలు ప్రచారకురాలు

కమిలియం కట్టవాస్తవ్యులగు శ్రీమతి పార్వతీదేవి గారిని అరెస్టు చేసినందున ఆమె నభినందించుటకు లాడునకు 21-వ తేదీ సాయంత్రము ప్రాంతెటరు దుకాణంసాహసీ గారి అధ్యక్షత్వక్రింద సభ జరిగినది.

ఈపార్వతీదేవిగారి అరెస్టును గూర్చి అసభలో లాలా లజపతి రాయగారి కుమార్తెయగు శ్రీమతి పార్వతీదేవిగారు పదవినిండి ఆని పరిశోధించింది. గాన అరెస్టుచేయబడిన పార్వతీదేవిగారు లాలా లజపతిరాయగారి కుమార్తె కాదని నిర్ణయించెను. (ఈమెకును ఆమెకును కలకత్తాను సాధ్యమైన వలనను యుక్తము గూడ లాలా లజపతిరాయగారి స్వహస్తమున అరెస్టు చేయబడినందున లాలా లజపతిరాయగారి కుమార్తెయగు పార్వతీదేవిగారి నే అరెస్టు చేసింది తలచుట కవకాశము కలిగినదిగాని అది పారబాటుని యిప్పుడు తెలిసినందున నిపారబాటు జరిగినందులకు చింతించువాడు. ఆం. క. సం.)

అరెస్టు చేయబడిన శ్రీమతి పార్వతీదేవిగారు పంబాబు కాంగ్రెసును గూర్చి ట్రిబ్యూనునుగా బోధించుచు ప్రచారము గావించిరి. "వాహదీనియల నిటుల వందలాదిగా కలిపి పాలకుల బంధువుల కేసు చింతింపదగు గాని యిట్లు శ్రీమతి ముందుదచ్చి కేశవలిక చేసి కాకాగ్రహముల కేసుమీదే పురుషులకు విడుదలయ్యుచో మీకు గొప్పకళంకము కలుగును. ప్రపంచమువందల యితరదేశములవారు మీ మొగములపై సుముగ్ధులని నూత్రమే నేడభిమానించుచున్నానని" లాలా లజపతిరాయగారి కుమార్తెయగు శ్రీమతి పార్వతీదేవిగారు రాసభలో పదించిరి.

అరెస్టుచేసినదాడే ఆమెకు విడుదలకు తీసుకొనిపోయినది శ్రీరాజ్యవరధర తెలిపెను.

అకాలీల విజయము

అకాలీజత రామదాసు గురుద్వారమునకు వెళ్లుట 28 వ తేదీ 100 మంది గల అకాలీ జత రామదాసు గురుద్వారమున వశపరచుకొనుటకు అమృతనగండి బయలుదేరినది.

మరియొక మహాంతు అక్రమము

గురుదాస్గూడ జిల్లాలో నొకగురుద్వారమున్నది. అచట మహాంతు దుర్మరైన మొనరించుటచే కొన్ని నెలల క్రిందట గురుద్వారాసంఘమువారు రతని తొలగించి గురుద్వారమున వశపరచుకొని పరిపాలించుచున్నారు. ఇప్పుడా మహాంతు గురుద్వారముకొరకని చెప్పి గ్రామములలో ధనమును కనూలుచేయుచుండుటచే రతని కెవ్వరును ధన మిచ్చునాడదని గురుద్వారాసంఘమువారు ప్రకటించిరి.

సిక్కునాయకులకేసు విచారణ

28 వ తేదీ సిక్కు నాయకుల కేసువిచారణ జరగు జరిగినది. సంసరానా జయల్లారు సర్దారు సాహెబు యాక్టర్ సింగుగారి సాక్ష్యము జరిగినది. 31 వ తేదీని గురుగ్రామలో దివాను జరిగినది. మహాంతు నుందరిసింగుగారు రాసభలో సిక్కు మతమున వలంబించెను. పిమ్మట మరల దానిని వదిలివేసెను. అకాలీలు గురుద్వారమున వశపరచుకొనిరి. అని సాక్షి వివరముగా తెలిపెను. తొట గురుద్వారముపేటకు యెన్నదని వినియ్యరికాదునుండి చదివెను. డిశంబరు 4 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

అనంతపురం మ్యునిసిపలు సంఘసభ్యులు

ప్రమాణము చేయకపోవుట

ప్రభుత్వమువారు మ్యునిసిపలు సంఘమును రద్దు చేయుట

చెన్నపురి డిస్ట్రిక్టు మ్యునిసిపాలిటీల లోకలబోర్డులు (సభరణ) చట్టము 2-1922 ప్రకారము ఆ సంఘములకు ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులు మామనెలలలోగా రాజభక్తి ప్రమాణమును చేయవలెను. అనంతపురము మ్యునిసిపలు సంఘసభ్యులు ట్టు ప్రమాణము చేయలేదుగాన చాలి సభ్యుల తొలగిపోయినది. క్రొత్త సభ్యులను ఎన్నుకొనుటకు ప్రస్తుతమున్న సభ్యులను దొరతనము వారు ముందుగా తొలగించుటవరకుగాన 1920 చెన్నపురి జిల్లా మ్యునిసిపాలిటీల చట్టము 5 వ క్షేమ 1 వ కలు కక్షను ప్రకారము దొరతనమువారికిగల అధికారమును విషయగోచరియిదనకు చేయబడిన ప్రకటనల నన్నిటిని రద్దుపంచి 1922 నవంబరు 24 వ తేదీనుండి దెనుకటి సభ్యులతోగూడిన అనంతపురం మ్యునిసిపలు సంఘమును దొరతనమువారు రద్దుపరచిరిని నవంబరు 23 వ తేదీ చెన్నపురి రాజధాని గజెటులో ప్రకటించబడెను.

అఖిలభారత కేథలిక్ సభ

గోవాయాత్రికులకు వసతులు

కలకత్తా, నవంబరు 28:- అఖిలభారత కేథలిక్ సభ కార్యదర్శిగారు, గోవా యాత్రికుల యనుమోదనకై యాక్రింది ప్రకటన గావించిరి:-

స్వచ్ఛంద సేవకుల సాదరమున నున్న భారతపక్షాత్తి నాకాగంఘములవారి యొక్కయు వాణిజ్య సంఘములవారి యొక్కయు నావలు, బొంబాయి, పాండిరేవుల మధ్య క్రొత్తిన మూడు ప బడును. రాకపోకలందుకేగోరు, మాల్మిక్, పెంగుర్రాచేవుల మాత్రమానావలు ఆగును. కనివార మునాడుతప్ప యితరదినములందు బొంబాయినుండి 130 మధ్యాహ్నము బయలుదేరి మరుసటిదిన మధ్యము ఆర్జున ఘంటులకు పంపాచేరును. ఆదివారములు తప్ప యితరదినములందు పంబానుండి నావలు 1 ఘంటుకు బయలుదేరి, మరునాడు 6 1/2 గంటలకు బొంబాయి చేరును. కనివార ము మధ్యాహ్నము నావలు గుండు ఘంటులకు బొంబాయి నుండి యొక స్తీమరు బయలుదేరి సేరుగా పంబాకే పోయి తిరిగి ఆదివారము 4 గంటలకు బొంబాయికి బయలుదేరును. ఈ నావ మార్గమున యితర చేవులం దాగాదు. రాను పోనుచి ర్జిలు క్రింద పడినవి. అడుగు భాగపుగదులు, 7/8 రూపాయలు మధ్యభాగపుగదులు, 12 రూపాయలు, వైభాగపుగదులు 20 రూపాయలు. అయిన భోజనవసతులకు ప్రత్యేకముగా సామ్మిచ్చుకొనవలయును. పురాతనగోవాకు పంబాకుమధ్య వాణిజ్యములంది సుపర్యావకముటకై గోవాభృత్యము యనజ్జగోడమైనది. అందులకు ఒదుల్లుత్తరము వచ్చువరకు నేవినయము ప్రకటించబడదని కంపెనీవారు ప్రాయమున్నారు.

జి. వి. పి. కంపెనీవారితోను యం. యస్. యమ్. కంపెనీవారితోను, చార్జీల తగ్గింపవలయునని కార్యదర్శులు ప్రత్యుత్తరము జరుపుచున్నారు. నెంటు ప్రాన్సిను క్వెబెయరుగారి దర్శనార్థము వచ్చు యాత్రికులకు బొంబాయి, భూసానల్, నాగపూరు, జమ్మల్ పూరు, బాన్స్, అగ్రాకంటాన్ మొట్టు; డెల్లీ, హోలూపురము, యాస్థలమునుండి పూనానుండి మర్నగోవా స్టేషనుకు రిటుల్లు టిక్కెట్లు యివ్వబడునని, జి. వి. పి. ఆఫీసువారు బయలుపాసిరి. అయిన మర్న గోవానుండి వచ్చులేదయిన నెట్టులవియుండలేదు. యాత్రికులు అందు ముఖ్యముగా బొంబాయి వారు పూనా, మొండాయందు బండి మార్చవలసియున్నందున సీమార్గము నులభముగాదు. తరువార లాండాకాగ్ సలీతు మధ్య ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వములకును లచ్చుకొనవలయును. కాలమునద్ద పోర్టిగలు సంకము వనూలు చేయబడును. పిమ్మట మర్నగోవా చేవుయెద్ద పింజంప్రేషనుకు పేరిపోటును మార్చుకలము. త్వరగా పురాతన గోవాను దర్శించి వత్తమనదాని కీమార్గము చాల ప్రయాశపూరితము. బొంబాయి యెద్ద ప్రత్యేక స్వచ్ఛంద సేవకులు యాత్రికులకు వసతు లేర్పరుచుచు భామన్, కుక్, కాట్స్, కింగుకంపెనీ వారలకు సేరుగా వ్రాసిన గూడ సహాయము బడయకచ్చును. గోవానుండి యెగ్నాట్టును గురించి త్వరలో తెలుపబడును.

పూనాజిల్లా పక్షమున యుద్ధపీఠులకు స్మరణ చిహ్నము నేర్పరచుట

పూనాలో సానున్ ఆసుపత్రి కెదురుగా నాలుగు కోట్లు కలియబోట పూనాజిల్లా పక్షమున యుద్ధపీఠుల స్మరణ చిహ్నముగ 39 ఆడుగుల యెత్తు కలిగి అగ్రా కెల్లరాతితో చేయబడిన స్తంభమును బొంబాయి గవర్నరు గారు 28 వ తేదీ యుద్ధయమున బహిరంగ పరచిరి. గవర్నరుగారు సభిసమేతులై కచ్చి చాలమంది యుద్ధ్యగులయెదుట నైవేద్యము పాకలుతిరియుండ స్మరణ చిహ్నమును బహిరంగపరచిరి. పూనాకమిషనరు పాంటురు గారు ఈచిహ్నము కేగ్వరచుటకై అన్నిభాషలును గలసి 80300 రూలు వసూలయ్యెననియు అందులో సీమార్ సన్యాసులలో నేర్పరపబడిన స్మరణ చిహ్నములకై న క్యయము పోను మిగిలిన ధనముతో నీ చిహ్న మేర్పరపబడెనని తెలిపిరి.

గవర్నరుగారు పూనాజిల్లా నిడిరకేగ్వరచబడిన దాని బోలు నీ చిహ్నమును యుద్ధపీఠులకై సామ్రాజ్యముకు త్రిరని మేలొనర్చి క్రింది గాంచిన వీకల బ్లాక్రాఫ్టు పూనాజిల్ల వానులు నిర్మించుట ఆభినందనార్హము. క. హ. రాష్ట్రాధిపతి వివిధరంగముల పోరాటమున పాల్గొని యుమిక్రిగడించి, మృత్యువు వీడని కార్యదీక్షను భగ్గుము చేడకలపడిన లోకమునకు చాటి రుపలికిరి. అనంతరము దుండుభిత్తార్యదీక్షానిములు కుగరేగెను. ఆ సేతులు స్మరణ చిహ్నమునై పూనాజిల్లాను కెలిపిరి.

సిలగిరై ల్యేమార్గము. మార్గము సరిచేయబడుటచే బండర్నియను నెప్పటికలనే నడచునని అసిస్టెంట్ ట్రాఫిక్ సూపరింటెండెంటుగారు తల్లివార్త నిచ్చిరి.

భారతకాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ

23 వ తేదీని చాల చర్చ జరుగుట - డాక్టరు పట్టాభిసేతారామయ్యగారు మాన్యుగువారు రుపన్యసింతుట
24 వ తేదీని మరల సభజరుగును

23 వ తేదీ సమావేశము

కలకత్తాలో 23-వ తేదీనిగూడ భారతకాంగ్రెసు స్థాయి సంఘసభలో కాననభట్ల వెల్లవరె సను తీర్మానమునుగూర్చి చాలచర్చ జరిగినది గాని పర్యవసానము తేలలేదు గాన 24-వ తేదీనిగూడ చర్చ జరుగును.

వందేత్ కావ్యములు ప్రచురించుట కపిలేశ్వరమాల వ్యాపారులగుడ కాననభట్ల వెల్లవరె సని.

కపిలేశ్వర మాలవ్యాపారు

ఎన్నికలు జరిగినవిమృత కాననభట్ల జరిగిన మొదటిరోజు ననే ఎన్నుకొనబడిన అసహాయవారులు కాననభట్ల అభ్యుత్థుని ఎన్నుకొనుటకు నిరాకరించి కార్యస్థంభమును కలుగ జేయుటలెను.

త్యాజీ గారు

కాననభట్ల వెల్లవరె సనుటకు మాపబడిన హేతువులు సంతృప్తికరముగ లేవు. కాననభట్ల వెల్లవరెను ఇప్పుడే సంఘమువారి తీర్మానము నామోదించినను ఏ ఉత్తరపు ప్రకారము కాననభట్లలో పనిచేయువలెనో సంవత్సరము నాటికిగాని నిర్ధారణ కారు కాననభట్ల దీనినినామోదించుటకుప్రయత్నము కృపాకాలవ్యయమునగును. ఇంకొక సంవత్సరమునకును నిర్మాణ విధానమునే జరుపదగును. ప్రస్తుతవిధానమునం దిప్పటి నాయకులను ఇకముందు నాయకులు కాగలవారిని విశ్వాసము తొలగినదేమోగాని పాటక ప్రజలతోకలసి పనిచేసేవారికి మాత్రము విశ్వాసము కొంచెమైన తొలగలేదు.

ఎన్. సి. కెల్కరుగారు

మహారాష్ట్రలు మొదటినుండియు నొక్కమాటమీదనే యున్నారని కొందరు ప్రకటించిరి. మహారాష్ట్రలు కాంగ్రెసు పట్ల ద్రోహులని కొందరిది వరుస మమ్ము నిడించిన సంగతి మేము మరుజాలము. అసహాయోద్యమమును రాజకీయవిధానముగ మాత్రమే మేముగీరించితిమిగాని ఆధ్యాత్మిక విధానముగా మేమెన్నడు సంగీరింపలేదు. అది రాజకీయవిధానము కాదనుచు లేని మా కావిధానముతో పనిలేదు. కాననభట్ల వెల్లవరె నిర్మాణవిధానమునకును కాననభట్ల ఘనమునకును గూడ విభేదము గాదు గాన ఎన్నికలకు నిలువ వలె నని యే నా ముఖ్యాభిప్రాయము. కాని ఎన్నికలు జరిగిన పిమ్మట కాననభట్లలో అసహాయ వారులు జరుపవలసిన కార్యములు గూర్చి 1923 సం॥రం లో కాంగ్రెసుగళవా చెట్టాజ్ఞాపించిన నట్లు సదుచితముటకు సమ్మతించెదను. రాజకీయములం దాధ్యాత్మిక సమ్మేళన మనకరమే గాన నా భాగమునుగూడ మేముగీరించితిమి గాని ఆధ్యాత్మికము రాజకీయము కాదు. అసహాయోద్యమమును పూర్తిగా ఆధ్యాత్మికముక్రింద మార్చుటకు మే మంగీకరింపము. ఆధ్యాత్మికము అకలిని కలిగించు నావధము వంటిదిగాని అన్యముమాత్రము కాదు గాన రాజకీయములలో నాధ్యాత్మికమును విలీనముగా మార్చమే జేసెదలెను.

అభయంకరుగారు

అశ్రయమును సాధనములను వేరువేరుగా నుంచక కలిపి జేయుటలను ప్రతిపాదించు కలవరపడుచున్నాడు. మన అశ్రయము స్వరాజ్యము. దానిని బడయుటకు అసహాయసాధనములైన సహాయసాధనములైన గూడ మన మవలంబించవచ్చును. ప్రస్తుతస్థితిలో కాననభట్ల వెల్లవరె అచట అసహాయోద్యమ సవలంబించుట యొక్కటే మనము చేపడగినది యై యున్నది. కాననభట్లలు విషమతల్యములే గాని కొన్నిరోగములకు విషము గూడ నావధమే యగును. విషమును విషముతోనే నిర్మూలించవలెను. అటులే కాననభట్లలో యెందరో వానిని నిర్మూలించుటకు తగిన అనుకూలపరిస్థితులు సృష్టించాలవు.

సేనుగుప్తగారు

కాననభట్ల వెల్లవరెను ఇంకను కనుకూలముగా నున్న జారిత్రై అపనిందలను జేయుచున్నాడు. ఈ తీర్మానమును వ్రాసిన వారు కుతంత్రమును పన్నిరి వారిని నిందించిరి. అట్టి అపనిందను మోపుట సుచితము. లోపల నొక ఉద్దేశము వెల్లవరెని యంకొక విధముగా సర్దుమన్నుట్లు కృత్రిముద్ధితో తీర్మానమును వ్రాసినటుట హాస్యకరమనిపించుచున్నది. అసహాయవారులు కాంగ్రెసు

సభవారి ఉత్తరపురకారము నడుచుకొందురు. ఉద్యోగులు ప్రజలను బాధించుటకు కాననభట్లలోనుండి నిరోధించెదరు. అని మనము నియోజకులకు బాగుగా బోధించినచో వారు మనకే ఓట్లనిచ్చెదరు. అసహాయవారులలోనే హేచ్చుచుండి ఎన్నుకొనబడెదరని నమ్ముట కాధారములు కలవు. గాంధీమహాత్ముడును యితరులును చెటసాలలో నుండగా విధానమును మార్చుగూడ దని కొందరు నిలిచిరి. వెనుక నిట్టి పరిస్థితి ఏర్పడినపుడు చెటసాలలోనున్న వారినిమిత్రము మనము కార్యములను నిలుపగూడ దని గాంధీమహాత్ముడే తెలిపెను. ఇప్పుడు తననిమిత్రము మనము మన ప్రయత్నమును మాదిరి చుని గాంధీ మహాత్మునకు తెలిపినచో మహాత్ముడే మనలకుండుటకు నిందించును. కాననభట్ల వెల్లవరె సహాయ మగునని. మనము పనినిబట్టి నిర్ణయించునాడదు. ఉద్దేశమునుబట్టి నిర్ణయింపవలెను. సివిల్ డిస్ఆబెయన్సు కేసులలో అసహాయవారులు వ్రాత మూలకముగ తమ అభిప్రాయములను తెలుపవచ్చు నని కాంగ్రెసువారు తర్కరు విచ్చిరి. మనము పోటీజి కాల్లుల బిల్లు మున్నగువాని నుజయోగించుచునేయున్నాము. ప్రతినిధులనును తెలిసియు తెలియకయు గూడ మనముసహాయము చేయుచునేయున్నాము. హిందూదేశమునను నుపసించుచున్నంతకాలము సహాయము పూర్తిగా మానివేయుట సాధ్యము కాదు.

మాలానా సయ్యదుల్లాసు లేమాను సద్విగారు

మత సంబంధమును బట్టి కాననభట్ల వెల్లవరె సహాయము కాదు. అసహాయవారు లిశముం దేమిచేయగలరని రాజకీయముగా మనము పరిశీలించవలెను. కాననభట్ల ఘనము ప్రారంభించునాడ దనినవారే కాననభట్ల వెల్లవరె దనినాడ వాదించుచున్నాడు. మరేమిచేయవలెనో వారు నూచింపవలెను. లేనిచో లాభములేదు గాన కాననభట్ల వెల్లవరెను.

గౌరీశంకరమిత్రగారు

కలకత్తా సదుస్థిత్వలో పరిష్కరింపబడును గాన కాననభట్లలో మహాత్ముడి యులు ప్రమాణము చేయుట కలుపిచ్చుట నాజేపణ ముండవని సేనుగుప్తగారు నుడిచిరి. ఫలానా కేసులు భిలాఫరుతుమాత్రమేగాదు. స్వరాజ్యమునకు గూడ సంబంధించియున్నదిగాన కాననభట్ల వెల్లవరెనుగూడదు.

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు

పదుగుపేదల ఆధ్యాత్మికరాజకీయములు అవిభాజ్యములుగా నేర్పడవలెను. అదియే మన యుద్ద్యమమున ముఖ్యతమమగు నాశ్రయము. కాననభట్లలో చేయదగినదియని ఏదియును గూడ నిర్ధారణ కాలేదు చరిత్రకు నిర్బంధగల అవిభాజ్యములగు అత్యల్పసంఖ్యాకులలో చేరుట కంగీకరింతును గాని తమ నైతికవిజ్ఞానశీల్యము లిట్టివని చెప్పుటలని యొకమత్యవహింపవలసి సర్వసంఖ్యాకులతో కలియుట కంగీకరింపను. నే జేమియును చెప్పను మీరునాకు ఓట్లనిండు నాకేమియుతెలియదు కాంగ్రెసువారి ఉత్తరపు ప్రకారము నడుచుకొందునని నియోజకులతో చెప్పట సమచితమని తోచదు. మహారాష్ట్రలపద్ధతిని గ్రహించితి గాని దాని ననుసరింపజాలను. అసహాయోద్యమమును మనపూర్వకముగ గట్టి దీక్షితో కొద్దిమందిమాత్రమే అనుసరించునట్టి మార్పు కలుగునట్లు కాంగ్రెసువిధానమును మార్పుట సవరము.

మజిదు బక్ష్మగారు

కాననభట్ల వెల్లవరెను వూడదా అను విషయములను నియోజకులగళవారి అభిప్రాయము మీద స్థిరపరచవలెను. ఈసంఘసభలో చర్చించునాడదు.

డాక్టరు పట్టాభిసేతారామయ్యగారు

ఉపాధ్యక్షము అనత్యముగాను ద్వంద్వముగాను అంగంభీరముగ నున్నది. తీర్మానముగూడ ఉపాధ్యక్షులతో నిండి విషయములనుమరుగుపరుచుచున్నది. కాననభట్ల వెల్లవరెని నిందల కాధారము కనపడదు. భిలాఫరు తంజాబు అక్రమములను తొలగింపవలెను స్వరాజ్యమునొసంగవలెననియే కాననభట్లవారిదిగిరి. చెటసాలలో నున్న అసహాయవారులకు సౌకర్యముల నొసగవలెననిగూడ వారు కోరిరి. ఇట్లు పనిచేసినందుకు కాననభట్లలో నున్న మిత్రవారులకు మిత్రులను మన మభినందించుట ధర్మము. తంజాబు అక్రమము సామాన్యవాచకమై ప్రజలకును స్వరాజ్యమస్థ

యం దైక్యమైనది. భిలాఫరుతునుగళవారి 'మహాత్ముడి'యనుచు కాననభట్లలకు వెల్లవరె కంగీకరింతు నని నేను వచ్చుటలను (నిటి మద్యోద్యమము ౭. గీకరించెదరా నిరాకరించెదరా' అని కళభను చేయును అనిపించుటగా రిపుడు హిందూ కళభముల పక్షముక సిద్ధమవుచున్న స్వరాజ్యవిధానముకంటె సేవిధమున నీతియొకము (శ్రేష్ఠమో) నను గ్రహించుటలభ్యమైనది. కాననభట్లల వెల్లవరెవారు నిర్దిష్టభావములు లేక భిన్నాభిప్రాయములను గలిగియున్నాడు. కాననభట్లల వెల్లవరెను సేవకలసిపనిని గూర్చి వెక్కిరించుటలగు గల వెక్కిరించుటలు చాలితో నేర్పడినవి. ఏయొక్క సిద్ధాంతమునైన నమ్ముటలన వారి కిప్పుడిట్టియొకమత్యము కలుగలేదు. ఏ సిద్ధాంతమునుగూడ 'వెక్కిరి' కుండుటలననే వారి కిట్టి యొకమత్య మిచ్చుట కలిగినది. 1923 లో మతల నేర్పిన నొకవిధానము ననుసరించుటనుగూర్చి చర్చించబడినపుడు నేడేకేధించినవారందరను మరల విడిపోయెదరు. మరొకపద్ధతులను బడచువరె నిరాకరించును, కార్యనిరోధము కలిగింపవలెనని కొందరును, అభ్యుత్థుని ఎన్నుకొనుటకు నిరాకరింపవలెనని కొందరును కొరుచున్నారు. ఏకనందని వెల్లవరె కలుపవలెను? అస్థిమగు నిట్టి యొకమత్యము కొరకు కాననభట్లలు ప్రజాప్రతినిధులు కారని మన మిచ్చుట వెల్లడిచేయుట సవరము! ఇప్పుడెట్టి ఉత్తరపునకును ఒప్పుటలు కావనియు 1923 లో జరుగు జేకీయమహాసభవారు నిర్ధాణ చేయవలెననియు వారు చెప్పిరి. 1923లో జేకీయమహాసభవారి నొసంగు నుత్తరపు ప్రకారము మీరు కష్టక సమయకొనవలెనను ఉత్తరపునైన నిపుడు జేకీయమహాసభవారి నియ్యకలెనను నూచనగూడ కనపడదు. విశమత్యము లేదుమే గాని విమలవర్తనము మహాత్మ్యము. జేకీయమహాసభవారు కాననభట్లల వెల్లవరె నని యే తీర్మానించిన ను గూడ మేము కాంగ్రెసును ఎన్నటిని వదలము. ఉద్యమము సఫలమైనదా విఫలమైనదా అనుప్రశ్నయే కలుగ నవకాశము లేదు కలిగిన సభలకు మనకు సంకృప్తికరము కానిచో విమర్శనాభావమునుబట్టియే అభ్యుద్ధి ఏర్పడును. మనము నిర్మాణవిధానమునం దధి: దీక్షను బూనుటయే కర్తవ్యము. ఉద్యమమును త్యజించుటకు నాకు కారణ మగువదదు. మనము మనపూర్వకముగ నిర్మాణవిధానమును కొనసాగించి చరిత్రించుచుచితిమా? యథార్థమగు త్యాగభావ మిచ్చుడే జేకీయను తెలకొనుచున్నది. జన విజయములను మనభావనసద్వివరణను లాభకరములగు సవరములను గ్రహించగలమేగాని గజముబద్ధతో కొలుచుటకును ప్రాముఖ్యత తూచుటకును సాధ్యపడదు. నాకీ మహోద్యమము చాలపటివృత్తమున నమ్మకము సంపూర్ణముగా నున్నది. మన ఆచారసాదరులు చూపిన దీక్షలను నుడృష్ట్యగా హిత్వము కలనను త్యాగము వలన నను కష్టమహిష్టావలంబము జేకీయమందు కాననభట్ల ఘనమున క కనపరచుటకు భావము ప్రజలలో కలుగుచున్నది. మనము కాననభట్లలము గానుండి ఆధయంకరు గారు చెప్పునట్లు కాననభట్ల ఘనమును గూడ నెటుల చేయగలుగుచుమో బోధపడలేదు. మీరు నిరంజనలోకన మొరి: పవలెను. కార్యసంఘము వారు మనముచుటనుంచిన తీర్మానములను ఎన్నికల విషయములను దానికి సంబంధించిన యితర విషయములను సాము దాయకముగా చేర్చి మీరు బాగుగా నాలోచింపవలెను గాని విడిగా నొక్క దానిం గూర్చి మాత్రమే ఆలోచింపనాడదు. అసహాయోద్యమమును కనపేజీలో నుంచి సగౌరవముగా భూసాసితముజేసితి మననదియే దానిఫలితమని తేలగలదు.

జే. ఎం. మెనూతాగారు

నన్ను మీరు కాననభట్లలపంపిన నేను మిమ్ము చేరనాలటపంపెదను అని పరిహారముగానుడిచి కాననభట్లల వెల్లవరెననిరి. 23-వ తేదీ రాత్రి 9 గంటలైన ను చర్చ తేలలేదు. 15 గంటలనేపు చర్చ జరిగినది. మరల 24 వ తేదీ ఉదయమున సభ జరుగును. (ఆ. ప్రెసు-స్వరాజ్యవిలేజిరి)

నాల్గవ ఆఖరుభారతదేశపు క్రికెటుచం చెయు

క్రికెటు వా:మున ఆలింపిక్ యే:వే:వేపు ఆడులు జరుగును. దేశములో నున్న క్రికెటుసంఘము ఎన్నియు, మరెవలలో పాల్గొన వచ్చురా. 20 యేంపు ప్రవేశమునుతో 15 వ డిసెంబరు లోపల ఆలిగడ ముస్లిమ్ విశ్వవిద్యాలయపు క్రికెటు కెప్టనుగారికి ఆస్తి కేసులు పంపవలెను. గలిగిన సంఘమువారికి 2 కల యేంపుల వెలచేయు వెండిగిన్నియు, 11 ముగ్ధసకములును, కడపటికరకు నిలచిన సంఘమునకు ఛా:మె:జిట్టును 11 వెండిపతకములును బహుమానముగ సొంగవలెను. ఇతరనివరములుగ ఆలిగడ్ ముస్లిమ్ విశ్వవిద్యాలయము క్రికెటుకెప్టను గారికలన తెలిసికొన నగును.

ఆంధ్ర పత్రిక

1922-వ సం॥ నవంబరు నెల 24-వ తేది

శుక్రవారము

వ్యయము తగ్గునా?

ప్రభుత్వవ్యయమును తగ్గించుటకు మార్గముల సరియైనవిగా, ఇంచీకేపుసంఘముగూడి విచారణలుచున్నది. ఇందువలన విశేషలాభముండదని, యూహించియుంటిమి. ఎలనన పెద్ద ఖర్చులను తగ్గించుటకు కొలదివ్యయమును తగ్గించి కంటిమాత్రమున, ఫలితము మారజాలదు. మొత్తము ప్రభుత్వము "సంక్షేమము" శక్తికకు వ్యాపన వ్యాపకమునందు, ఖర్చును తగ్గించుటకు వీలు గను పొందెనని సూచించిరి. ఈయభిప్రాయమే పాలక పర్వమున సామాన్యముగ ప్రబలియుండును. ఇంచీకేపు ప్రభుత్వకార్యమునను, ప్రధానమగు సర్వీసుల కగు వ్యయమును, మిలిటరీవ్యయమును తగ్గించుట కంగీకరించరు. విచారణలు విచారణదోవనుండును. వ్యయభార మెప్పుటిరీతి నే సాగిపోవుచుండును. ఇంగ్లండులో వ్యయమును తగ్గించినటులవలె హిందూ దేశమున తగ్గించ వీలులేదని, మొత్తముప్రభుత్వమున గనే సూచించెను. అక్కడ పరిస్థితులు వేరట; ఇక్కడ పరిస్థితులు వేరట. అనవసరమగు అధికారులు హిందూదేశమున లేరట. దేశమువదలి వేయగల సర్వీసులు లేవట. ప్రభుత్వప్రచారమునుండి బ్రటిష్ ఉద్యోగులను తొలగింప నెంచువారు మాత్రమే, మిలేవ్యయ మనసరమని కేకలిడుచుండు రట. ప్రతిసంవత్సరము విస్తారముగ బెరిగిపోవు చున్న ప్రభుత్వవ్యయము, మొత్తముప్రభుత్వగారికి వికరీతముగ దోవలేదు. కాని, హిందూదేశము విస్తారముగ పన్నులను భరింపలేదని మాత్రము వీరు బహుకొనుచున్నారు. గమనింపవలసిన దీసంగతియే. దేశము పన్నులభారముతో నిదివరకే క్రుంగుచు, క్రొత్తపన్నులను భరింపజాలనపుడు, వ్యయమును నిలపియుంచిన నెమి లాభముండును? ప్రజలదుర్భర దాండ్రమును గమనింపకుండ, ప్రభుత్వవ్యయ మును ఇతరదేశముల వ్యయముతో సరిపోల్చుట లాభకరముగాదు. మొత్తము ప్రభుత్వగారు బెరిగి నటుల వ్యయసాయమే ప్రధానవృత్తిగాగల ప్రజలు పన్నులబరువులను భరించుట దుస్సాధ్యము. ఇట్టి స్థితిలో వ్యయమును తగ్గించుటచేతనే బరువులు తగ్గును. ప్రధానవ్యయము, మిలిటరీ వ్యయము.

ఈవ్యయమును తగ్గించ వీలులేదని మొత్తము ప్రభుత్వగారు మొరలిడుచున్నారు. యుద్ధపరికరము లలో గిలిగిన సభివృద్ధిని నిలుపుటకు, విశేషధన వ్యయ మనసరమని, మొత్తముప్రభుత్వగారి యుద్దేశము. సైనిక, నౌకా, నైమానిక దళమునందు, ఖర్చు అధికమగును గాని తగ్గజాలదని వీరు బెలుపు చున్నారు. సానారాష్ట్ర సంఘ ముదయించి, సంగ్రామములను రూపు మా ప సమకట్టినపుడు, సైన్యవ్యయము బెరువలయుననుట, చోద్యముగ గమనింపకమానదు. ప్రస్తుత అంతర్జాతీయపు ఏర్పాటులు నిష్ఫలములని ఇందునుబట్టి కనుగొనవచ్చును. సివిలు సర్వీసువారి కగు వ్యయమును ముట్టుకొన వీలులేదని, బ్రిటిష్ చాలమందికి చాలినంత వేతనము లుట్టుకొని మొత్తము ప్రభుత్వగారు విలపించుచు, చితిముల నింకను వృద్ధి చేయవలయునని, హెచ్చు

రించుచున్నారు. మొత్తముగారి సూచనల ప్రకారము ప్రభుత్వవ్యయ మింకను అధికమగును గాని, తగ్గి పోవదు. రాష్ట్రము లు, ఇండియా ప్రభుత్వముం కీయవలసిన సామ్యవిషయమై నయివలె గనుజుట, అసభ్యమని, మొత్తము ప్రభుత్వగారి తలంపు. వ్యయమును తగ్గించుటకు భారతీయులు సామాన్యముగ బెరిగిపెడి హేతువులు పనికిమాలినవని, వీరు బెలుపుచున్నారు. విదేశవస్తువులపై హెచ్చు సుంకములను విధింపవలయుననుట, ఇంచీకేపు ప్రభుత్వన క్షిముండదని, మొత్తము ప్రభుత్వగారికి ముందు గనే తెలియును. బ్రటిష్ సైనికులను తగ్గించుటయు బ్రటిష్ సైనికోద్యోగుల బడులు భారతీయోద్యోగులను నియమించుటయు, నష్టదాయకమని వీరియుద్దేశము. ఉన్నతోద్యోగులను భారతీయులకిచ్చుటచే, ప్రభుత్వపాష్టవము తగ్గిపోవునట. మామూలు పరిపాలనలో, తగ్గుదలకు వీరి కెట్టి యవకాశము గను పించుటలేదు. విద్యాశాఖయందేమి, ఇరిగేషను, ఫారెస్టు మొదలగు శాఖలందేమి వ్యయమును తగ్గించుటవలన, వానిపట్ల తగ్గుదలపొవునట. మొత్తము ప్రభుత్వగారు, ఇంచీకేపు ప్రభుత్వగారికి ముందర కార్లకు బంధములువైచిరి. తుద కీవిచారణ సంఘమువారి సూచనలు, మొత్తము ప్రభుత్వగారి సూచనలకు విశేషము భిన్నముగ నుండబోవు. వేరొకవిధమున నుండుటయు వీలుండదు. సివిలు పరిపాలనము నందుగాని, మిలిటరీ పరిపాలనమునందుగాని, దేశమును క్రుంగజేసే పెద్దఖర్చులు తగ్గవీలులేనపుడు, స్వల్పమగు వ్యయము నక్కడక్కడ తగ్గించినను లాభముండదు. ఏది యో నొక యవసరము చేరుతో, ప్రభుత్వమువారు మరల నీ ఖర్చులను ప్రారంభింపక మాన్వరు. పరిపాలనము ప్రజాభిమతము ననుసరించి జరుగుచున్నగాని, ఆదాయ వ్యయము లనుకూలముగ నుండవు. స్వరాజ్యసిద్ధి వలననే, ఇట్టి ఫలితము చేకూరగలదు.

శాసనసభలు : నిర్బంధవిధానము

నిర్బంధవిధానము సాగిరాకుండ, శాసనసభలడుపడునని, గుంటూరుపత్రిక దలచుట గొప్ప పొరబాటు. నిర్బంధములను తొలగించి, రాజకీయ నిర్బంధితులను విడుదలజేయవలయునని శాసనసభలు గావించిన తీర్మానము లు, నిరుపయోగము లయ్యెను. శాసనసభలతో ప్రమేయములేకుండనే, అధికారవర్గము నిర్బంధములను కొనసాగింపగలుగునని, ఇదివరకు పలు మార్లు బెలిసియుంటిమి. నూతన నిర్బంధశాసనములను నిర్మించుట మాట యటుండ, ఇదివరకున్న నిర్బంధాత్మకములు అధికారవర్గమునకు చాల వా? నిర్బంధశాసనముల మాట యటుండనిండు. సామాన్యశాసనములు సైతము ఇందు కక్కరకు రాలేదా? ఇండియను పీనలుకోడ్డు క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడ్డులు, కనివిని ఎరుగనిరీతిని ప్రజాస్వాతంత్ర్య నిరోధమున కుపయోగ పడతేదా? శాసనసభ లిందుల కెటుల అడ్డుపడగలవు? శాంతిసంరక్షణ క్రిందకు ఎట్టికార్యమునయినను దేవచ్చును. కద్దరును ప్రోత్సహపరచుటకు, క్రిమినల్ ప్రాసీజరు కోడ్డు 144 శ్లోను అడ్డువచ్చును. మద్యపానమును నిరుత్సాహపరచుటకీ శ్లోనే అడ్డుపడును! వాక్స్పాతంత్ర్యము నరికట్టుట కీ శ్లోను బనికీవచ్చును. జాబీను శ్లోనులు, ఎట్టివారిసయినను స్వాతంత్ర్య విరహితులుగ జేయవచ్చును. ఇంకను ఎన్ని చట్టములలో గలవు. మేజిస్ట్రేటుల దయాధర్మమే, చట్టముక్రింద పరిణమించుచున్నది. ఏచట్టము నుపయోగించినను చెల్లుబడియగుచున్నది. శాసనసభలు, మేజిస్ట్రేటుల చర్యల నెటుల నివారించగలవు? సి. యస్. రంగ

య్యరుగారు లిఖితభాగతకాంగ్రెసు సంఘసభలో బెల్గియనుల, నిర్బంధాత్మకతకు అధికారవర్గము శారకులుగాని, శాసనసభలుగావు. శాసనసభలేమయినను తీర్మానములబెల్గియ, అధికారులు వానిని త్రోసి వైతురు. ఇట్టిస్థితిలో ఇదివరకున్న చట్టములే చాలును. క్రొత్తచట్టములతో నిమిత్తముండదు. క్రొత్తచట్టములను నిర్మించుట యత్యవసరమై, శాసనసభ్యుల నిరోధముబలముగనుండిన, దానిని ప్రభుత్వమువారు హటుటకు సంస్కరణ శాసనమునందు ఏర్పాటుండనే యున్నవి. శాసనసభ్యులెంత దిట్టలయినను తమలోతాము వ్యసనపడుటదప్ప చేయదగినదేమియులేదు. రాష్ట్రీయశాసనసభలో ప్రభుత్వపు చట్టమును నిరాకరించుచో, గవర్నరు స్టేషి కెట్టు నిచ్చి, ఆ చట్టమును పునరుద్ధరింప గలుగును. ఇటులనే గవర్నరు జనరలుగారు తమ స్టేషి కెట్టు అధికారము నుపయోగింప గలుగుదు. ఇదివరకెటుల ఉపయోగించియుండిరి. స్టేటుకౌన్సిలుసభ, అధికారపక్షమునే నహించుటలు ఏర్పాటు చేయబడెను. అందుకు గినుకబూని లాభములేదు. ఇట్టి యధికారములు ఇతరదేశములలోని రాజులకున్నవని తృప్తిజెందిన లాభములేదు. ఇతరదేశములలో ప్రజలును ప్రభుత్వము ఒకజాతికి జెందినవారు. ఉభయులకును మధ్యపరస్పర సానుభూతిగలదు. అవి స్వాతంత్ర్యదేశములు ప్రజల స్వపరిపాలనార్హత గూర్చి అక్కడ నెవరును శంకింపరు. హిందూదేశస్థితి అటులగాదు. విదేశాధికారులు ప్రజలకు స్వపరిపాలనము నందు శిక్షను గలుపనెంచిరి. ప్రజలు అసమర్థులని వారియుద్దేశము. వీరిచేతి కొక్కమారు అధికారమునిచ్చిన దుర్వినియోగము జేయుదురని తలంపుతో, నెమ్మది నెమ్మదిగ ముందుకు నడిపించెదరు. పదిసంవత్సరములయినపిదప, వీరిని పరీక్షించెదరు. పరీక్షలో నారి తేరనియెడల, మరల వెనుకకుబంపెదరు. హిందూదేశ మేరీతిన నడువవలయునో, ఎప్పుటికీ యంతరమున బ్రవేశింపవలయునో నిర్ణయించెడి యధికార మంతయు, పార్లమెంటుసభయందు నిలచియున్నది. అందుచే హైందవ బాలు డెప్పుడు తప్పుజేసిన, అప్పుడే సరియగుమార్గమునకు బెచ్చుటకు గవర్నరులకు, గవర్నరు జనరలునకు సర్వాధికార మొసగబడెను. సమయము వచ్చినపు డెల్ల వారు దానిని నుపయోగించుటకు వెనుదీయరు. అందు చేతనే జాయింట్ కమిటీవారిటుల వ్రాసిరి. "ఈ యధికారము రూఢియైనదనియు, దీని నుపయోగించుచో, ఈచర్యను అసామాన్యమని గాని నిరంకుశమనిగాని ఎంచగూడదనియు, కమిటీవారు స్పష్టపరుపదలచిరి." ఇట్టి మామూలుచర్యను అధికారులవలంబించిన ఆక్షేపించుటకు వీలెటులుండును? అందునను, శాసనసభలను భగ్నము గావించుట యే పని బెట్టుకొనినపుడు, అధికారులు తమకు శాసనముక్రిందనున్న యధికారములన్నిటిని ఉపయోగించుటయం దాశ్చర్య మేదియు గనుపించదు. ఇంతియగాక, శాసనసభలతో బనిలేకుండనే సుపరిపాలనముకొరకు గవర్నరు జనరలుగారు ఆర్డినెన్సులను గావించవచ్చును. రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు సుపరిపాలనము కొరకు శాసనసభలతో నిమిత్తము లేకుండ రిగ్యులేషనులను గావించవచ్చును. ఇంకను ఎన్నియోయధికారములు గలవు. ఇట్టి స్థితిలో తమప్రజ్ఞను విడనాడి, జాతీయపాదులు శాసనసభలలో జేరినను, తమవారి దేశమునకుగాని ఈషణ్ణాత్రము లాభము గలిగింపజాలక, ప్రపంచములో నగుబాట్లకు లోనగువారు స్వల్ప లాభములనయినను, సంస్కరణముల నుపయోగించి సంపాదింతుమనెడి వారి సంగతివేను, శాసనసభలలో జేరి ప్రతిఘటించి స్వరాజ్యమును సంపా

దింతుమును చాలినంతగా పోషించును. రెండవది ఎన్నటికిని పొసగదు. నిరాశానందము నవలంబించి, భారత జేతము శాసనసభలలో నొక మారు సంబంధమును పడలుకొనెను. అది భారతీయులు జరుపదగిన కీర్తిని ధర్మము. అంతకు వెనుకకుబోవుట, సిగ్గులచేటు.

“కర్మశాస్త్ర వాగ్దేవత మధ్యే కవచం” గీత.

లాంకుమైరు ప్రతివర్తనము చేయుచుట

గతించిన నలువంద సంవత్సరముల యీలోపల, లాంకుమైరు ప్రతివర్తనము యంతటిగాఢమయిందెన్నడును లేదనియు, అభివృద్ధియగుమార్గము గనుపించదనియు, రూపరేఖలు చెల్లుచున్నాడు. ఇందుకు హిందూదేశమున జనించిన కద్దరుపర్వతమయే కారణమనుటకు సందియము లేదు. రాబుపుదెబ్బ ఏడువేలమైళ్ల దూరమువరకు బోవునని, మహమ్మదాల్లిగారు దెలిపినవిషయము, స్థిరపడెను. ఇక ముందునుండియు వారమునకు ఇరువదినాలుగు గంటలుమాత్రమే ప్యాక్స్ రీలలో పనిజేయవలయునని, నూచించబడుచున్నది. నూటికి ఎనుబదిమంది సభ్యులనుకూలముగనున్నగాని, ఈ సూచన కొనసాగింపబడుట, ఇది కొనసాగుచో, విల్లులు వారమునకు మూడుదినముల మాత్రమే పనిజేయవలసియుండును. లేనియెడల ఒకవారము పనిజేసి ఒకవారము వీనిని మూసివేయవలసియుండును. ఇందువలన, 1,29,000 మంది పనివారలకు నష్టముగలుగునని తంతివార్త చెల్లుచున్నది. ఇప్పటికే పనిలేనివారలు గుండుచుండగ, ముస్లీము దెక్కను విషమస్థితి తలస్థింపవచ్చును. హిందూదేశము కద్దరు పర్వతమను ఎక్కుడు పట్టుదలతో కొనసాగింపవలసిన యవసర మొత్తయేగలదు. ఆర్థికదాస్యమునుండి దేశమును తప్పించుటకు కద్దరు బనికీవచ్చుటలు, మరియొకపర్వతమ అక్కరకు రానేరదు. ఆర్థికదాస్యము తొలగిన, స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగుననుటకు సందియములేదు. మహాత్ముడు కారాగృహమునకు వెడలునపుడు కద్దరుమృత్యుము నుపదేశించినను, మరియొకసందేశముతో దేశమున కిప్పుడు బనిలేదు. ప్రతి గృహమునందును రాటమును ప్రప్పుచు నూలునువడుచుచో, దేశమునకు చాలినంతకన్న ఎక్కుడువత్తుము దయారగును. విద్యాధికులును ధనవంతులును, ఈ కార్యమును తృణీకరింపక దానిని చేకట్టి జనసామాన్యమునకు మార్గదర్శకులగుట భావ్యము. ఇట్టి దీక్షచేపడలి, కాలమును న్యర్థపరచెడి శాసనసభలోనికి బ్రవేశింతుమనుటకన్న, కూరలోచనలేని సూచన వేరొక టుండబోదు.

సంస్కరణముల లాభములు

సర్ విలియం విన్ శెంటుగారు ఛెలమ్మసర్దుక్లబ్బులో ముచ్చటించుచు, సంస్కరణములవలన రెండు ముఖ్యలాభములు గలిగెనని చెప్పిరి. భారతీయ అసభికారులు తాముహించినంత హేతువిముఖులుగారని, అధికారులు గ్రహించిరట, అధికారులకు తోడ్పడుటకు వీరయి వత్తుముగ్గు గనుబడిరట. శాసనసభలలోజేరి, అధికారులకు అసభికారులు పలువురు వంతబాటుచే, సర్ విలియం విన్ శెంటుగారు సంతసించియుండును. ఇటులనే అధికారులు తలచినంత చెడ్డవారుగారని, అధికారు లూహించిరట. గా. శర్మగారి యభిప్రాయము సందులకొక యదాహరణమై యుండును. సాధ్యమగునపుడెల్ల శాసనసభలోని అసభికారసభ్యులతో రాజీకడుటకు అధికారులు ప్రయత్నించినట్లెల్ల యెయ్యవలెను. సర్ విలియం విన్ శెంటుగారి సుల్పిపై గవనింపవగును. దేశాభిప్రాయ

మున కనుగొన్నాముగ నడుచుటకు, సర్ విలియం విన్ శెంటుగారు ప్రయత్నించిన నిదర్శనము గనుపించదు. దేశనాయకులను దూషించుటలో వీరు ఆరితేరినవారు. ఇట్టి వారితో సహకారము నల్పుటకు లాభకారులు సమ్మతించిరి. తమ యన్నతాశయములను కోల్పోయిరి. తుదకు విన్ శెంటుగారి పొగడ్తుకు పాశ్చలయిరి. శాసనసభలలో జేరిన పిమ్మట, అందలి విషము ఎట్టివారినయినను, మలినపరుపకమానదు. వీనికి ఎంతదూరమున నుండిన, అంత శ్రేయస్కరము.

చిన్నతనపు చేష్టలు

గాంధీమహాత్ముడు బ్యాంకర్లకు పరీక్షయందు దుర్జలై కొంతకాలము న్యాయవాదవృత్తి నవలంబించి యుండిరి. వీరు ఆంగ్లదేశపు “ఇకాను ఆఫ్ కోర్టు”లో సభ్యులుగ నుండిరి. మహాత్ముడు తన వృత్తిని మానినైచి చాలకాల మయ్యెను. వారికముందెన్నడును ఈవృత్తి నవలంబింతురని కలలో నయినను తలచుటకు వీలులేదు. వీరినామ మింత పరకును, ఇన్నులిస్తులో నుండెను. ఇందువలన, మహాత్మునికి కలిగెడి గౌరవమేదియు లేదు. లోకోత్తర పురుషులగు వీరి నామము తమ లిస్టులలో నుండుటవలన, ఇన్నుకే విశేష గౌరవము గలిగెను. రాజకీయ దురభిమానమువలన, వీరికి గౌరవమును నిలుపుకొన బాలకబోయిరి. గాంధీని బ్యాంకర్లకు వృత్తి నవలంబింప వీలులేకుండ వీరు నిషేధించిరి. 1922 సంవత్సరపు “లా”లిస్టులో గాంధీ నామము గమపించదు. ఇన్ను అధికారుల చర్య, సూచ్యునిపై నుమిసింపబడుచున్నది. మహాత్ముని ప్రచండతేజమున కిట్టి పనికి మాలిన పనులు కళింకము చే గలుగునా? అవమాన మెవరికి? బ్రిటిషు ఇన్నులకు. వారి చర్యను హర్షించెడి దేశమునకు. మహాత్ముని నిర్బంధమువలన ఇంగ్లండునకు గలిగిన యగౌరవమును, ఇన్నులచర్య మరింత విస్తరింపజేయును.

విషమస్థితి

ఇంగ్లండులో పనిలేనివారలస్థితి, గొప్పసంకటమును దెచ్చివెట్టినది. బోనార్లగారు వారితో స్వయముగ ముచ్చటించుటకు నిరాకరించుట, కోతి పుండును బ్రహ్మరాక్షసిని చేసినటు లగుచున్నది. లేబరుపక్షనాయకుడుగు లాన్సబరీగారు స్వయముగ బోనార్లగారికి విన్నవించినను, బోనార్లగారు అణుమాత్రమును చలించలేదు. కాని, ఇంతటితో నిషేధము త్రొసివేయ వీలుండదు. పనిలేనివారలలో పలువురు మూడుసంవత్సరముల నుండియు సోమరులుగ నున్నారనియు, ఇట్టిమస్థితిని వారికముందు సహింపజాలరనియు వారినాయకులగు టాండింగ్గిగారు నడివిడి. పాశ్చాత్య పారిశ్రామిక విధానము నిరుపయోగ మయ్యెననియు, ప్రజాసామాన్య దార్శిద్యమును నివారించుటకుబదులు, అది ధనవంతుల ఐక్యతమును పెంపొందించుటకు మాత్రము తోడ్పడెననియు, ఇందునుబట్టి స్పష్టమగుచున్నది. జనులకందరకు పనిగలిపించి, వారికి భక్తిని సాగెడి మార్గమును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు జూపించరయెడల, ఆంగ్లదేశపు భావిస్థితి అంధకార బాధురముగ నుండును.

మ్యునిసిపాలిటీపై చాడీ

ఈవారపు గెజట్టులో అనంతపురపు మ్యునిసిపల సంఘమును పద్దుజేసినటుల, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు బ్రదుకించిరి. ఇందుకు కారణమేమి? ఇటీవల నిర్మించబడిన రాజధాని, ప్రమాణచట్టము ప్రకారము మ్యునిసిపలు సభ్యులు మూడు మాస

మూలలోపల ప్రమాణమును గైకొనలేదట. అందుచే నేటినుండియు, అనంతపురము మ్యునిసిపలు సంఘమును రద్దుజేసి, ప్రభుత్వమువారు మున్ముందు క్రొత్తకౌన్సిలును స్థాపించెదరు. కొత్త నిర్బంధచట్టముక్రింద, ఒక్క మ్యునిసిపలు సంఘము నయినను రూపుమాపగలిగినందులకు స్థానిక స్వపరిపాలనా శాఖవారు తమను తామభినందించుకొనవచ్చును. సంస్కరణముల మూలమున గలిగిన లాభమిది యొకటి. ప్రజలకు పరిపాలనము సంపూర్ణముగ బాధ్యత వహింపవలెనవరకు ప్రజలస్వాతంత్ర్యము సురక్షితము గాబులదు.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సమావేశము, విశాఖ పట్టణమున నిన్నటిదినము ముగిసెననియు, మరల డిసెంబరు 16 తేదిన చెన్నపురిలో జరుగుననియు, స్థలనిర్దేశము, ఆర్థికవిషయము నిర్ణయము గాలేదనియు, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము తెలుగుజ్జులకు పరిత్యావిద్యాలయముగ నుండవలెనని తీర్మానింపబడెననియు, ఇండియా ప్రభుత్వమున కీరాష్ట్రమీయవలసిన ధనపుభాగము తొలగుచో ధనసహాయముచేతుమని పాత్రోగారు వాగ్దానముజేసిరనియు, మిగిలిన విషయములు రాబోవుసభలో నాలోచింపబడుననియు, మాకు చేరిన తంతివార్త బట్టి తెలియుచున్నది.

మధ్యపరగణాల శాసనసభ

చిట్టవీనుగారు తక్కువవేతన మంగీకరించుట

వాగ్దానము, నవంబరు 21:—అసభికార సంఘసభ్యుల సలహాల గైకొనియే బిల్లుగాని శాసనసభలందు ప్రవేశపెట్టువలయునను అసభికార సభ్యుల బిల్లు నేటి సమావేశమున నోరిపోయెను.

కృయార్డయ సంఘసభ్యుల సలహాల నమూనాలో తెచ్చినను హెచ్చుపన్నులు వేయుట లగ్నదని ప్రసంగవశమున ఆర్థికమంత్రి స్టాండన్ గారు చెప్పిరి.

సర్. గంగాధర చిట్టవీనుగారు హార్షధ్వనులపద్ధతీది కృయార్డయ సంఘమువారి సలహా ననుసరించి తాము వేయూపాయల వేతనమునే పుచ్చుకొనెదమని తెలియజెప్పిరి.

వేసవికాలమున పచారీయందు ప్రభుత్వమువారు బసజే యుటనుగూర్చిన బిల్లును, రాజకీయ కేరణుల విడుదలగురించిన బిల్లును చెందును త్రొసివేయబడెను.

వంగశాసనసభ

వజ్రదల విషయము విచారణ సంఘ మేర్పలుపబడుట

కలకత్తా : నవంబరు 21:— అసభికారసభ్యులు నేక సమావేశమున స్టాండింగ్ ఆర్డరులందు కొన్ని మార్పుల నుపపాదించిరి. ఒక సమావేశమున చర్చింపబడని శ్రీరాయములు వచ్చుసమావేశమున తెలుత చర్యకురాకలయిననియు, ఒక్కొక్కసభ్యుడు ఒక్కొక్కతూరి పదిపన్నెండుమాత్రమే యడుగుటకును, మాడుతీర్మానములే ప్రతిపాదించుటకు సభికారములకేదను, అను గవరణలు ప్రతిపాదించబడెను. తరువాతి కలదల విషయమై విచారించుటకు నోటి అసభికార అసభికారసభ్యులు గల విచారణసంఘ మేర్పలుపబడునట్లు తీర్మానింపబడెను.

ఇండియా హైకోర్టును పదవికి భారతీయుని నియమింపవలె నని కోరుట

బొంబయి రాజధానిసంఘమువారు ఇండియా హైకోర్టును పదవికి భారతీయుని మాత్రమే నియమించి ప్రజాభిప్రాయమును గౌరవింపవలె ననియు అందువలన నభ్యుదయములకును సభ్యులు కుదురుననియు, తెలెస్ట్రాయిగారికి తంతివార్త నందిరి.

డాక్టర్ లేనావార్ స ప్రాగారు తమ దివ్యమెంటు ఉద్యోగులయెదుట శాసనసభలలో రిపోర్టుగా నున్న వీ. బి. యస్. రాఘవగారికి రావుసాహెబు బిరుదును నొసగునని వాదించుచున్నది. రావుసాహెబుగారు రిపోర్టుని ప్రతు తర మునగిరి.

స్థానికవార్తలు

శ్రీ గోపాల్ వ్యాసము:- ఆమరకలా నిలాసిసేనధ ఆదరణమున బ్రహ్మశ్రీ శంకర వి. సోమశేఖరచార్యులు బుద్ధి యోగము అను పద్యము (217 రామస్వామిగుడి) రెండువట్టి పీఠి శత్రు తెల్లవారి 7-80 ఘంటలకు నవవ్యసించబడును.

జంతుహింసా నివారణ సంఘము:- ఈసంఘ యాజమాన్యమున యాకా. సి. రంగస్వామి అధ్యక్షుడగు 'భూ తదా'ను గూర్చి ఎగ్జ్యూక్యూట్రివ సంఘాలయమున శనివారం సాయంత్రం 6.15 గంటలకు మ్యూజికలాలెరు సమావేశముతో నవవ్యసించెదరు.

ఒకక్రొత్తబిల్లు:- మదరాసు హిందూమతధర్మ సం స్థాపన చట్టమున గవర్నరుచెట్టున ప్రవేశపెట్టుటకు భారత ప్రభుత్వమువారి రంగీకారము తెలిసిరి. గా. పానుగల్లురాజుగారి బిల్లును రాగల కానసభ సమావేశమునందు ప్రవేశపెట్టెదరని తెలియుచున్నది.

ఒ:హిందీ ఉన్యాసము:- మాతముగా ప్రతిష్ఠిం కుడిన హిందీ భ యాజమాన్యమున వ.డివి వ్యాపకేశ కర్మ గా రు 25 వ తేదీ ఆదివారంసాయంత్రం 4 గంటలకు నెం. 817 లిం గి చెట్టిపీఠి గృహమున సేవనర్థంబులూ 'కులసీవాను' నుగూ ర్చి ఉపవ్యసించెదరు.హిందీ తెలిసిన వారందరను రాబార్ధితులు.

దేశీయప్రార్థనసమాజము :- ఈనెల 26 తేదీ 3 వ వారము మధ్యాహ్నమునైన 2 గం. పెరంబూరులో రాఘవాచా రియార్ వీధి బంధుతోటలో ప్రార్థనగృహమున విద్యార్థులకు ప్రార్థనకార్యం సమావేశమగును. ఆసాయంకాలము 4 గం. ప్రార్థ ననక జరుగును. శ్రీ పురుష తెల్లరు దయాశేఖ రాధర్ధితులు. -కార్యదర్శి.

ఎగ్జ్యూరు జగన్నాథధర్మ క్షనభ-పాటకచేరి:- కలంబరు నెల 26 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 4 గంటలకు ఎగ్జ్యూరు హైకోర్టు వేదికలనధనమున పాటకచేరి జరుగును.

చిత్తశేఖరయ్యగారు, మాయవరం-గాత్రపాట-పీఠ. శేకరయ్యగారు, పోలగాం-ఫిడేలు. రంగయ్యగారు, కంభకోణ-మృగంగము.

మద్రాసుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము:- ఈసం ఘ కార్యదర్శి యిట్లు వాయువుచున్నాడు. :-X యలో జనగణో కాంగ్రెసుకు మద్రాసుకు 12 మంది పరిషత్తులకు పంపవల యును. నాలుగవారిని పుణ్యగళి వారంగమున అందుల కధ్యక్షులుగనుండి వోటునిచ్చుకారమును గల్గియున్నాడు. కాంగ్రెసుసభ్యుల సాధారణంధ 25 వ తేదీ సాయంత్రం 4 గం టలకు మహాజనసభవంటిలో యెన్నికలు జరుపుటకు సమా వేశమగును. ప్రతినిధుల సంఖ్య నియమించి యుండుట చేయెన్ను కొనబడ గోరు వారు కరువేరు, కరుణ, ఉద్యోగము, బాధి, మతము, చిరునామా కోల కాంగ్రెసు సెక్రటరీకి 25 వ తేదీలోపుగా దక్షిణాక్షు శేసి గొనవలెను. అటులైనచో వాషేర్లకు సభ యెదుట వెట్టుటకు లుగ నుండును. గయ కాంగ్రెసుకు నిర్ణయముగా వెట్టువాత కరణాక్షు చేయవలెను. దక్షిణాక్షుతో బాటు ఒక రూపాయి సంపవలెను. ఎన్నికలైన పిదప ఆ రూపాయ డెలిగేటు ఫీజు కింద సేయవలెను.

మదరాసు పాపా-ఫెయిరు

మద్యపానముగూర్చిన లాంతరుబొమ్మల ఉ ప న్యా స ము లు

మద్యపానమువలన శరీరదీప్తములకు ప్రజలు బాగుగ తిలసి కొనుటకై డిసెంబరులో జరుగు రాణికోట వేడుకలలో గార్కు ఫెయిరు ప్రతిమలు, పటములు మున్నగునవి ప్రదర్శింప యును. మ్యూజిక లాంతర్లవలన ముతోటి యాజన్యాసము నగలదును.

తుపాను

గుడివాడ

(22-11-22) బుధవారము మధ్యాహ్నము 12 ఘంటలు మొదలు ప్రవందవాయువు వీకబొచ్చి అంతకంతకు మితిమీరి ప్రజలమానసమును కల్లడిల్లజేసిన ననుట అతిశయోక్తి కావేరదు. ఉదయప్రభృతి మధ్యాహ్నమువరకు ఆకాశమున కారుమబ్బులు గ్రమ్మి 12 ఘంటలు మొదలు జంఘాల మతిభయంకరాకార మున వీచి అత్యుష్ణతముగ చింతలను, తాటికృత్తులను భూ మిపై ఉడదొయుటయేగాక చిన్నచిన్న వృక్షములను లతలను మొదలంటి కెల్లగించి ప్రారయిండ్లను నామరూపములు లేకుండ జేసి పురుజుల మనముల కల్లడిల్లజేయుటచే తుపా నరుడెంచు చున్నదని చెక్కెందు భయభ్రాంతు లై యుండిరి. సమీపముల నున్న మాలవల్లెల నివసించు మాలవాండ్రందరు తమ యి.ధుల నేలగుంటుటే రామచంద్రరావుగారి సేవాశ్రమమున యారి బిడ్డలతో రాత్రి గడపిరి. ఈ సమావేశమున గారి రాత్రి 12 ఘంటలకు తన రాద్రహాపముకు ప్రపంచాగించి వర్షాభ్యుదయి రాత్రి తెల్లవాడునకి మటుమాయమయ్యె. ఉదయమున చూచు నకి కూలిన చెట్లు బజారులయందునను పచ్చిన కొద్దలయందునను పడి బండ రాకపోకుటకు ఆటంకము కలిగించెను. పక్షులు తం దోపకండములుగా జచ్చెను. అనేకపూరియిండ్లకులెను. నేడు మంచయిండ్ల కాయుచున్నది. వైరంతయు భూమిమీద పడియు న్నది. విశేషవర్షము కలిగింది. పాలాట్రుండముకు కలిగినవర్షము చెప్పకముకాదు. -పురవాసి.

నరసాపురం

నవంబరు 23:- నాతావరణకామ్రజ్ఞుడు సోమవారం శేషర్దలో నూచించినట్లు నిన్నటిదినము మాకోస్తాను గొప్ప తుపాను పట్టెంది. నిన్న ఉదయం 5 ఘంటలకే వెద్దగారి అంధ మైనది. అప్పటినుండి మాగ్రామములో నుమారు 2 ఘంటల ప్రాద్దులకే వరకు ఈవిధికిపుగాలి చేసిన దుండగములు చెప్ప నలవిగాదు. నిన్నటిరోజున బూరులేరుకనేరీలు లేవు. స్కూల్లు లేవు. వంటలులేవు. భోజనములేవు. తలపులు తీసుకొనుట లేదు తాటాకుకొంఠులన్ను, పాతఇండ్లు ఇప్పుడుకొత్తగా కట్టబోవు చున్న ఇండ్లున్ను, నాశనము అయిపోయినవి. అట్టివారికి రాత్రి పరుండుటకు జాగాలేదు. పశువులకు మేతగాని ఉండుటకు చోటుగాని లేదు. పాలు పెరుగులేనేలేవు. ఇక చెట్లుకొద్దమీద పడిపోయినవి. ఇండ్లమీద పడిపోయినవి. తెల్లగాపు తీగలు మిగిలినవి. మావైపుక తిగ్గే రెల్లు ఎక్కడకులేనవో, ఇంకా మాగ్రామములో యీగారి తుపాను ఎంత ఇతరవర్షము గలుగ చేసిందో నాకు ఇప్పుడు తెలియలేదు. ఎందుల్ల ననగా యీ (వాసేడి గాలివాన ఆగిన తక్షణం టపామించిపోవుననే భయము చేత వాగినది. ఇట్టితుపాను గూట నరిగా యీరోజుననే ఇరు వది సంవత్సరములక్రిందట వచ్చినది. అయితే అప్పుడు సాయం త్రము 5 ఘంటలకు ఆరంభంచేసిగొని రాత్రిఅంతయు భయంగము చేసినది. ఇప్పుడు చేలుఅన్నియు వండి దెముగానుండు సమ యము. ఈతుపాను చేటున్ను కొబ్బితోటలు ఆరటితోటలు సరుప్రముకున్ను నాశనమునకు కారణము గనుక ఈసంవత్సరము ప్రజలు ఔషధముకు కూడా లోనగుదురేమోనని భయము కూడా నాకున్నది.

మచిలీపట్టణము

నవంబరు 23:- గుడిదినమున ఉదయము యెనిమిది గంటలకు తుపాను ప్రారంభమయెను. గారి మిక్కిలి తీవ్రము గా వీచుచుండెను. నానకూడ ప్రారంభించినాగెను. సాయం కాలము నాలుగు గంటలకునకి గారి ఉన్నదవముగ వీచుచు అనేక కట్టకు,యిండ్లను,దడులను విరచివేసెను. తరువాత కర్మము హెచ్చుగా కురిసెను. అనేకకొద్దమీద చెట్లు ఉడ్డముగా పడి యుండుటచే బండ్లు పోవుటకు వీలులేకుండెను. కొన్ని పెద్దవృక్ష ములు యిండ్లపై బడుటచే యిండ్లు కూలిపోయెను. తాటియాకు పాకలన్నియు యెగిరిపోయెను. వీరవారికి, దూడలకు నిజజీవిత లేకున్నది. పిఘలన్నియు నీళ్లచుడుమెయ్యుచు. ప్రాణహాని మాత్రము లేదు. నిన్నటిదినమున ఆఫీసులు, కళాశాలలు అంగళ్లు మూయబడెను. తెల్లగాము తీగలమీద చెట్లు కడుటచేతను, గా లితే స్థంభములు కూలుటచేతను తంతులు పానుటలేదు. నిన్న రా త్రి నుమారు 12 గంటలకు గాలియు వానయు తగ్గెను. వెదన కద్ద రెయిలకొద్దు పొడ. టచే నిన్న మెయ్యు చిలకలపూడివద్ద ఆగిపోయెను. -స్వకీయచిరభి.

బొంబయి రాజధానిలో గృహపరిశ్రమల యభివృద్ధి బొంబయి ప్రభుత్వమువారి ప్రతిశ్రమకాఖయెక్క. 1921, 22 వ సంవత్సర నివేదికమున గృహపరిశ్రమ లభివృద్ధిజనుచున్న టుల వ్రాయబడెను.

చెన్నపురి బజారుధరలు

నవంబరు 24-వ తేదీ శుక్రవారము

Table with market prices for various goods like rice, oil, and other commodities. Columns include item names and prices in different units.

సక్ల త్వాలాగారి నభినందించుట

బొంబయి కార్మిక సంఘమువారు సక్ల త్వాలాగారిని పిన్నికలో జరు మొందినందుల కభినందించుచు, వారి వెన్ను కొన్నండులకై ఉత్తరబాటప్పి పొరులకు కృతజ్ఞత తెలియిచ్చు చు లిండిబార్ల నంపిరి.

18-వ తేదీ తపాలాలగారి మొరియామెయిల్ స్టీమరు ఏడెను 22-వ తేదీకివచ్చి ఆరోజుననే వదిలిపోయెను.

గొప్పభగవంతు! జాతకరత్నము

PART 1 జన్మనక్షత్రము పుట్టినతేదీ వేళ మున్నగునవి కేరమే స త్వర ఫలితములను క్యారెక్టరు రీడింగుతో సహా యెన్ని ట్టి త్వరములకైనను జ్యోతిష్యుని సహాయము ఆక్కర లేదు. తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. భవము, సంతానము, యు రారోగ్యములు మున్నగు ద్వాదశభారములలో మీ మీ కేములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిష్యుడు. దీని నెలరు 2-0-0, నెలాఖరులోగా కొనువారికి 1-0-0 మాత్రమే వలయుచో జాతకములు సరసమైనభరకు సంపాదము. (164) గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, ఖజింకోట, విశాఖపట్నంజిల్లా

ಪಾಂಡುರ ಕೆಲಗ್ಗ ಪ್ಪಾರಿನುರು ತಿರಿಗತ್ತಿ.

శ్రీమద్వీరశైవజగద్గురు శ్రీశైలమతాధిపతి

హైదరాబాదు మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ గారి ప్రకటనము

శ్రీమద్వీరశైవజగద్గురు (శ్రీశైలవర్మ) గుంతుకల్ సంతాక కట్టాధ్యక్షులు శ్రీ గురునాగలాటి భిక్షావృత్తి శివాచార్య రాజదేశికే ద్రవహస్తానులవారి సన్నిధి ఆత్మకూరు ఏజెంటు హైదరాబాదు ఆర్. చెన్నుబసవారాధ్యస్వామిగారు నవంబరు 20 వ తేదీన శ్రీకృష్ణానామ మైనూరు సంతానము కాపురాజిల్లా ఆజ్ఞాపూరునుండి మాప్రతికకు యాశీర్వాదంపిరి.

కాదలూరి వీరభద్రయ్యగారు మతాధిపతి కాదు శ్రీగురుభక్తికరాయణులైన మైనూరు, మద్రాసు, బొంబాయి, హైదరాబాదు మున్నగు నన్ని ప్రాంతములయందుండిన శుభ ప్రవీరశైవమండలిసహజనులకు తెలియజేయు విషయము.

వీరశైవజననలారా! మోసపోకుము

శ్రీ వీరశైవమఃస్థాపనాచార్యులైన పంచాచార్య జగద్గురు పీఠాధీశులు, కాశీ (బెనాస), హిమవత్ శ్రేణుల, ఉజ్జయిని బాళేశ్వరి, శ్రీశైలశ్రేణులములందు శేఖరేశ్వరస్వాధీన తపోస్థలైయుండుట సకలజనులకు తెలిసినవిషయము

ఈపంచపీఠములలో శ్రీశైల (ఆత్మకూరు) సంస్థానము తమజనుల రాసౌక చరకట్టాధికారి ననియు భిక్షావృత్తిమతము గుంతుకలివాడనియు ప్రత్యేకములలో పర్యవేక్షింపబడుచున్నది. వాసికొనుచు యావీరస్థానములకు నుమాను 400-500 మైళ్ళ దూరమున లైలాప్రయాణమునకు అనవసరముగా నుండుదూరప్రదేశమున ననగా మైనూరు సంస్థానమున చంద్రదర్శిజిల్లా హిరియూరు చండీకేరాలాకాలలోని గ్రామములయందు కొంతకాలము నుండి సంచారము చేయుచు హిరియూరు విద్యాగర్హిణిని నిమిత్తము భవమును సమకూర్చుచు భవాకాశులగు స్వాధీశులను కొందరుగూడ చేర్చుకొని, భవసంపాదకార్థము కొన్నివారప్రతికలవారిని, మాసప్రతికలవారిని గ్రంథ ప్రచారకసంఘములవారినిగూడ లోబరచుకొని బల్లారిజిల్లా రాయచూరుతాలూకా కాదలూరు గ్రామమున నాగలాటియ్యగారి కుమారుడు వీరభద్రయ్యగారు తాను శ్రీశైల (ఆత్మకూరు) సంస్థాన చరకట్టాధ్యక్షు జగద్గురువుని మైనూరు స్థాన ప్రతికలో ప్రకటించుకొనెను.

1918 వ సంవత్సరము మార్చి నెలలో కాశీమహాశ్వేత మందు జరిగిన శ్రీజగద్గురు పంచాచార్యమహాసభలో వీరభద్రయ్యగారు పర్యవేక్షింపబడుచు చరకట్టాధికారి కాదనియు అతనికి జేతమునందు వీరశైవజనులు ఏలాటి సహాయము చేయగూడదనియు కానుకలు కైగొర గుర్రమర్గాదలు చేయగూడదనియు తీర్మానింపబడినది. అతీర్మానము ప్రకారము హిందూదేశమునందంతటను ప్రకటనప్రకటనలు పంపివేట్టబడినవి. ధర్మాద వీరశైవ భర్తావరంగిణి మున్నగు మాసప్రతికలలోగూడ ప్రకటించబడినవి. శ్రీశైవజనుల పీఠాధీశులగుండ కరప్రత్యయము ప్రకటించిరి. 1922 వ సంవత్సరము అక్టోబరు 18 వ తేదీన వెలువడిన కర్నూటక టైమ్సు వారప్రతికలోగూడ ప్రకటించబడినది.

శ్రీశైలశ్రేణుల వచ్చు వాదాయము పర్యవేక్షింపబడి యగుతనకు చేరవలెనని యితడు పుష్కరియతాధిపతియగు (రామకృష్ణగురువులకైర్నూరు బజ్జికోర్టులో 25/21 సంవత్సర దావాను గూడ తెచ్చివాడు. వీరభిక్షావృత్తిస్వామి యను విరుదాక్షిపము పయి తాను వాదించి వానుకొనెను. కర్నూలులో విరుగుకోట సరస్వతి గారనునదిగూడ వీరభద్రయ్యగారితో చేరెను. శ్రీజగద్గురు పంచాచార్యుల ఆజ్ఞలను తిరస్కరించుచు అమానుకులగు వీరశైవులకు దుర్బోధనల చేయుచు వీర వీరశైవమతమునకు విరుద్ధముగా అక్రమముగా నిర్భయముగా కార్యములను జరుపుచున్నారని వీరు కొందరిని తమతో కలుపుకొని యున్నారు.

ఇందువలన కాదలూరి వీరభద్రయ్యగారినివలన అతనికి సహకారులైన విరుద్ధులకు నరసత్వము మున్నగువారి మిదను శ్రీజగద్గురు పంచాచార్యులు మతాచార్య రాజదేశికాయాచార ప్రకారముగా న్యాయవాసనను గుణ్యముగా (కామూనుమేరకు) తగుచక్క జరుపుచున్నారని గాన కర్నూలులో కొందరు జగద్గురు పీఠాధిపతులకు తెలియజేయుచున్నారని విషయము నిందుములమున వీరశైవమహాజనులకు తెలియజేయుచున్నాము.

గవర్నరుగారి పర్యటనము

విశాఖపట్టణము

విశాఖపట్టణము నకు 22:—ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునా వేళమున ప్రారంభించినవిశ్వవిద్య గవర్నరుగారు శ్రీశైలవిలు అనువ్రతకి మోటారుకారులతో వెళ్లిరి. అచ్చటనుండి గుమద్రమా నద్దమండి నెయింటు ఆలోషియను వర్మమార్పును జూచిరి.

తరువాత, విశాఖపట్టణ రైల్వే నిర్మాణమునకై ప్రత్యేకింపబడిన ప్రత్యేకమును నాచిరి. రానుకొండ వద్ద ఎంజనీయరు కర్మలు కార్మికులై టుగాయిన, ఉన్నట్టులు ఎంజనీయరు పోర్టు అధీనమున విల్లింగడను దంతులను సహానించిరి. విల్లింగడను దంతులను కొండమీద కెక్కిరి. కొండమీద ఒక క్యాఫెలియవర్మ, ఒక హిందూదేవాలయమును, ఒక మహమ్మదీయ మసీదును గలవు. అచ్చటనుండి విశాఖపట్టణము కప్పించును. విశాఖపట్టణము రైల్వే స్టేషనుకు పడమట నకర అను శోక చిన్నది వాడును. సమాజ్జీవరమునకును, దాల్మిచ్చునకును మధ్యనుండు భాగమున ఒడలు నిలుచుటకు వసతి లభించును. హర్మరును కట్టించుతెనను నూచన గుమారు 80 సంవత్సరముల క్రిందనే కావించబడినది. హర్మరు విశాఖపట్టణము రైల్వే స్టేషనుకు వెనుకవైపున నుండును. ప్రస్తుతము రెండు స్త్రీయరు లొక్కమారు అగుటకు వీలుండును కాని ర్వరలో మరొకొక్కటికిని అవకాశము కలిగింబడును. హర్మరును కట్టిన తరువాత జేతములలోని గొప్పహర్మరులలో నది యొకటిగ నుండును. విజయనగరము రాయలూరు రైల్వేను కట్టిన పిమ్మట మధ్యపరగకాలకును, ఏవీని ప్రాంతములకును మంచి వ్యాపారము జరుగగలదు.

హర్మరును చూచిన పిమ్మట గవర్నరుగారు కలక్టరు బంగాళాయందు జిల్లా ప్రముఖులకు సంభోదనను నొసంగిరి.

విల్లింగడను గ్రెట్టివిక్టోరియా అనువ్రత కనేయను బ్యాపిస్టుమిషను మేరిరానీ యొన్నత పాఠశాలను హిందూవిశేషతూ ధర్మశాలను ప్రభుత్వముచూచుచు చాలికా పాఠశాలను సుదర్శించెను.

సాయంకాలము నాదవానురాణి సాహెబా విల్లింగడను దంతులను గౌరవాధ్యము విందొసగెను. రాత్రి 1-30 గంటలకు నైవేదులు బ్రయంజలో గవర్నరుగారు విల్లింగడను క్రెట్టితో గూడ బొప్పిలికి బయలుదేరి వెళ్లిరి.

జగద్గురు పీఠాధిపతుల ప్రకటనలకు హిరియూరు విద్యావర్ధక సంఘకార్యదర్శిచేతను స్థాయిసంఘమువారిచేతను వీరభద్రయ్యగారు ప్రత్యుత్తరములను ప్రతికలద్వారా ప్రకటించజేసెను. కర్నూలు కోర్టులో తానుచేసిన దావాఖర్చులకుగాను దూరమునందున్న చిన్నచిన్న గ్రామములలో తెలియజేయగలగద్ధ భవమును రాబట్టుచు నితడు మాసపీఠమునకువచ్చు కలగజేయుచున్నాడు.

ఈ రీతిగా జగద్గురు పీఠాధిపతులు తమమీద సివిలుక్రిమినలు కేసులను జరిపెన రని తెలిసి యితడు మైనూరు సంస్థానమున నదలి ధర్మాదజిల్లాకు పోయెను. అచట దీప్రభువీరీ శునుమత్సేంటుకు గూడ పీఠాధిపతులు అర్జీని పంపిరిని విని అటునుండి బల్లారిజిల్లాకు పోయెను.

(పరిశ్రామ్య) నునక ప్రతిజిల్లాలోను గూడ సదకు వీరభద్రయ్యగారిమీద చర్య జరుపబడుచున్నది. కాన నకని సమాచారము తెలిసినవారు అతనివద్దకుండి మొహదముద్రలు రికార్డుమున్నగు వానిని క్రభ్యుత్తమువారికి స్వాధీనముచేసి అనంతపురం జిల్లాగుంతుకల సంస్థాన మతమునందుండు శ్రీశైల (ఆత్మకూరు) సింహాసన పీఠాధిపతి ఏజెంటుకుగాని, జగద్గురు కట్టాధ్యక్షు శ్రీగురునాగలాటిభిక్షావృత్తిరాజదేశికే ద్రవహస్తానులవారి సన్నిధానమునకుగాని తంజిమూలముగా గాని టిపాద్యాయగాని తెలియపరచిచో అసంబంధమున వారు వ్యయపరచిన వారు భవము నంతకు సన్నిధివారికి ముజరా ఇచ్చెదరు.

కాదలూరి వీరభద్రయ్యగారు కంపొబసచాల్లి ప్రసన్న భిక్షావృత్తిమతమునకు ఉత్తరాధికారి నని చెప్పకొనట కతని కొంత మూలమున అధికారము లేదని శ్రీజగద్గురు పంచాచార్యులవారు స్పష్టముగా పరిష్కరించిన సంగతి వీరశైవ మహాజనులందరును దీనివలన స్పష్టముగా తెలియగలరదను.

ఆర్. చెన్నుబసవారాధ్యస్వామి

హైదరాబాదు, శ్రీశైలవర్మసంస్థాన, ఆత్మకూరు ఏజెంటు. మకాం అజ్ఞాపూరు, కాపురాజిల్లా, మైనూరు సంస్థానం

కాదకు ప్రభువు.

రంగూను మునిసిపల్ కోట్ విందు.

రంగూను, నవంబరు 22:—కెప్టి నెంటు గొన్నరు ప్రాదత్త (ప్రభువు, చారి నతీమణి గౌరవాధ్యము కానననాసభ్యులు రంగూను మునిసిపల్ కోట్లో విందుజేయబడును. బర్మాకు సర్-హార్వోర్టు జిల్లరుగారు గొన్నరుగా వచ్చినందులకు చాలి సభినులించుటకు బిరున్దబ్బునా రోకకభ జరుపుచురు.

వాతావరణ స్థితి

1922-23 సంవత్సరము నవంబరు 24-వ తేదీ శుక్రవారము

జిల్లా మాధ్యమిక నగరములు	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో
అక్టోరియా పోర్టు
హర్మరు
విశాఖపట్టణము
కాశీనాథ	51.7	71.6	...	4.18	7.39
కొర్రాపురం	5.2	62.8	...	6.80	1.72
విశాఖపట్టణము	79.8	78.9	0.15	11.49	2.13
కాశీనాథ	78.5	78.6	0.08	12.70	0.40
మచిలీపట్నము
నంటూరు	80.8	72.5	0.18	9.89	2.68
కర్నూలు	80.8	70.8	0.02	2.60	0.68
బల్లారి	85.1	70.5	0.14	11.87	2.60
అనంతపురం	85.0	72.0	0.08	9.91	5.07
కడప	91.0	70.6	0.49	14.00	6.22
జిల్లా	85.1	72.2	...	25.68	9.19
మద్రాసు	84.8	71.9	...	47.80	21.86
కడప	85.1	73.8	...	29.31	6.68
కల్లూరు	83.8	71.2	...	17.48	5.40
సీలమ	89.4	71.0	...	25.81	15.88
కోయంబట్టూరు	88.5	68.6	...	9.12	0.86
తిరుచనాపల్లి	90.5	72.0	...	19.84	8.49
నాగపట్టణము	85.1	75.4	...	17.83	6.18
పుదుచ్చోరు	90.0	72.8	...	12.08	0.60
మధురై	90.2	72.8	...	16.89	4.47
పాంబూ	88.6	77.0	...	9.17	9.51
తిరువల్లూరు	23.29	10.09
తిరువేంగుడూరు	81.2	72.9	...	26.02	9.18
కొచ్చిన్	85.7	76.6	...	21.95	6.02
కాశీకట్ట	86.4	74.1	...	12.66	1.66
మంగళూరు	83.1	76.3	...	6.88	3.85
కెంపుకూరు	78.2	65.2	...	17.08	8.47
హస్తినాపూర్	78.2	64.9	0.85	12.84	2.78
మేరకూరు	74.6	61.2	0.42	8.90	2.48
రైయూరు	77.8	71.1	0.10	7.03	8.83
హైదరాబాద్	75.1	69.2	0.10	8.60	0.29
కాశీనాథ	86.0	72.4	0.07	5.14	2.14
కర్నూలు	89.8	72.7	0.07	2.81	...
కాంతూరు	80.7	76.8	...	0.11	1.18
హైదరాబాదు	81.9	70.5	...	2.42	...
కొడవకూరు	67.9	48.9	...	30.56	14.09
ఉమ్మడిమండలము	68.4	44.2	...	15.28	2.80
కాశీనాథ
అనంతపురం
కడప

అకసము అక్కడక్కడ పేనువృత్తులై పున్నవి అర్ధింత హెచ్చుగనున్నది.

కడపలో 0.42 బల్లారి 0.14, హస్తినాపూర్ 0.85 మురయూరులో 0.42 కామూరులో 0.10 అంకరముల వర్షము పడినది. ఏవో కొద్దిగ స్థానికవిషయము తప్ప ద్వీపకల్పములలో వాతావరణము బా మంతవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామూరు.

వాతావరణ కామ్యజ్ఞము.

అమృతాంజనం డిపో బొంబాయి-మద్రాసు.

ఏలం నోట్రీసు (429)

బహులహాసము
వైద్య విద్య
అయ్యురార్తోగై యశ్వర్థములకు మార్గవృత్తి
అన్ని భాషలలో వ్రాసినను.
వైద్య నారాయణుని వేదవతి,
(వి.వి.) గో. చీరగజాడకొద్దే, మదరాసు.

వరాంతర భోజనము గావించినందులకు వెలి వేయుట

హైకోర్టులో కేసు

మంగళూరులో హైకోర్టులోని ప్రభుత్వవాగున పరి
యర్జనను బ్రహ్మసమాజ వార్షికోత్సవ సమయమున కొందరు
పంచమయ్యలతో కలిసి భుజించిన తెలిసి వారు దేవాలయ
సంరక్షణను రాక్షసభుజిలు చేపట్టిన దని 100మంది తల్లిలు
వాగుజుమతాధిపతులతో విజ్ఞాపన గంపిరి. అందువలన కాళి మతా
ధిపతులకు కుక్క తీగ తీగ స్వామిలవారు ప్రభుగారిని, నితరు
లను తాత్కాలికముగ వెలి వేసినది తెలియ జేయుటకు
దేవాలయమున నోటిను బోర్డువలన వారి శిరస్సును
అంటిపించెను. వీరిట్లు చేయుటకు ముందు ప్రభుగారు తాము
దేవాలయమునందెక్కడను రాదలంపదని తెలియజేసిరి. ఇంకను
వీరివిషయమును యువ రెండు కేసులు స్వామిలవారు వివరించెరి.
ఇది జరిగినదివలన గుండువారములకు ప్రతిగంటి విచార మేమియు
జరుగకుండుటను జూచి ప్రభుగారు స్వామివారిపై మానసప్ర
దావాను దెచ్చిరి. విచారణజరిగి నిజము తెలిసికొనడందగనే
వెలివేసినందున దక్షిణకనరా సెవస్సు జడ్జిగారు స్వామిగారికి
రు 51 లు జూర్యువాజేసిరి. వీరు హైకోర్టుకు ఆపీలు జేసిరి.

అప్పై తెలుసు వ్యాయవాదులు "ప్రభుగారు పంచమల
తో భుజించినంతి వాస్తవము. ఇక స్వామివారు వెలివేయుటకు
ముందువీరియధార్థమును తెలిసికొన్నారో అనుప్రశ్నగలుగుదు. ఈ
విషయము వారి ఆధిపత్యముకేంద్రించి గావున దీనిలో వారిస్వేచ్ఛక
మునుబట్టియే వర్తింపద"ని వాదించిరి.
తాత్కాలికపు బహిష్కారమును ప్రకటించిన తరువాత
గుండె విచారణ జరుగకుండుట సామాన్యవ్యాయవాదులకుగూడ
వికల్పము ప్రభుగారిపక్షపు వ్యాయవాదులు వాదన సల్పిరి.
స్వామిగారిపక్షమున న్యాయకేంద్ర గాంటుగారి వాద
ములకు సమాధానము జెప్పిరి.
తీర్పు ఇంకను చెప్పబడలేదు.

దేశ సేవ క్రొత్త వారపత్రిక

ఆంధ్ర వ్యాప్తిప్రసార వత్రికాధిపతి

గోదావరి జిల్లా రామచంద్రపురం తాలూకా ఆలమూరు
లో నవంబరు 17 వ తేదీన ప్రకటింపబడిన దేశ సేవమును
వారపత్రిక ప్రథమసంచికను కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి.
చందా సంవత్సరమునకు నాలుగురూపాయలు ప్రకటనలకుగూర్చి
మాత్రము ప్రాంతములో దేశ సేవ వి. ఎస్. రాంఅండుకో పెద్దా
పురం అని వ్రాయవలెను. తక్కిన అన్ని విషయములను మేనే
జరుదేశ సేవ అని ఆలమూరుకు వ్రాయవలెను. ఈ పత్రికయందు
ఆంధ్రమునను ఆంగ్లమునను గూడ వ్యాసములు ప్రకటింపబడు
చుండును. మొదటిసంచిక పూరినప్పుడైనా 12 పుటలు కలిగి
యున్నది.

బ్రిటిషు యిండియాలో నుండగూడదు

సింధురాష్ట్రము కమిషనరు ఉత్తరువు

జోదపూరు సంస్థాన వాస్తవ్యుడగునొక మాల్వీ ఖిలా
ఫతు ప్రచారకుడు సింధురాష్ట్రమున హైదరాబాదు మండల
మున మిరపూరులో నుండగా బ్రిటిషు యిండియాలో నెవటను
గూడ నుండగూడదని కమిషనరు ఉత్తరువు పంపెను. అంగోరా
వెళ్లుట దానికర్హుల నిచ్చిన వెళ్లదను. లేనిచో వెళ్లనని ఆతడ
నెను. పోలీసువారి తనివీటిని తిసికొని బోయితి. గళవారమున ఆరెన్సు
చేయబడిన మాల్వీల కందరికిని చెరి ఒక వర్ణము కలిపి
వేయబడెను.

సర్ విలియం విన్సెన్టు గారు.

సర్ విలియం విన్సెన్టు గారు 22 వ తేదీనాటి పాట్నూరి
దుగా కలకత్తాకేగిరి. చెమ్మపల్లెకల్లువా రొసగిన విందుసందర్భ
మున అధికారికముగ భారతీయులలో చాలమంది సహేతుక
మైన ప్రకంగించి, దేశాభివృద్ధికి ప్రధానముగ గ్రహించి అధికా
రులకు పరిపాలనవిషయమున తోడ్పడుదు రని అధికారులకును,
సహేతుకముగ నున్నందున అధికారులు ప్రజాప్రతినిధులలో
గౌరవించుటకు భారతీయులకును సంస్కరణములు వికలముచేసి
నగని విన్సెన్టు గారు నడిచిరి.

పొన్నిమన కేసును "బోవావియానం" స్టీమరులో
సెంట్రాఫ్రాన్సిస్ జేబియర్ శరీరమును విలంబించుటకై 800 మంది
కాల్కత్తాలో యాత్రికు లిగిరి. కామ్యూన్యూనివర్ గారుకూడ స్టీమ
రులో నేగిరి. గోవాకు జనలు చాలమంది చనుచున్నార

ది డక్లన్ షుగర్ అండు ఆబుకారి కంపెనీ, లిమిటెడ్డు.

చామర్లకోట.

మేనేజింగు ఏజెంటు:

మెసర్సు ప్యాంరీ కంపెనీ, మదరాసు.
సోడాగ్యాసు యిప్పుడు మా చామర్లకోట
ఫ్యాక్టరీలో తయారు కాబడుచున్నది. పై చెప్పిన
గ్యాసు తయారుచేసే యంత్రసముదాయములు సరి
క్రొత్తవియగుటయేకాక గ్యాసుయొక్క పరిశుభ్ర
తకుగాను మనము చిరకాలమునుండి వీటివిషయ
ములో సుపాదించిన అనుభవపునహాయమువల్ల
నవీన పరికరములన్నియు వుపయోగించినారము.
మాచే తయారుచేయబడిన గ్యాసు టి క్విలి పరి
శుభ్రమైనదిన్ని, సోడా, లిమినేడు తదితరమైన
పానీయములను తయారుచేయుటకు వుపయోగింప
వచ్చునని మేము పూచీపడి వక్కాణించి చెప్పగల
వారము.

ధరలున్న గ్యాసునుగురించి కావలసిన యితర
అంశములను తెలియగోరువారు ఈడిగువ చిరు
నామాదారువారికి వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

మేనేజర్:

డి. ఎస్. & ఎం. కంపెనీ లిమిటెడ్డు,
చామర్ల కోట,
గోదావరి జిల్లా.

రు 500-లు ప్రథమబహుమానము జ్యోతిషరహస్యబహుమాన పరీక్ష

31-12-22 తేదీన జరుగును.

ఇదు శుభము. ఫల వర్ధిలము. ఈ బహుమానముల కొరకు
అక్షరజ్ఞానముగల ప్రతివారును ప్రయత్నించుచేయవచ్చును.
ఈ పరీక్షకు శ్రీమంతు, పురుషులును కూడ దోహద
లను చేయవచ్చును. ఎవరియిందో వారు కూర్చుండి "జ్యోతిష
రహస్య" గ్రంథమును చూచుచునే పరీక్షప్రశ్నలకు సదుత్తర
ములు వ్రాయవచ్చును. మాకలింగజ్యోతిషనిలయమునంద
మాజ్యోతిషరహస్యగ్రంథమును తెప్పించుకొను ప్రతివారును పరీ
క్షకు దరఖాస్తుచేయుటకు అర్హులే. జ్యోతిషరహస్యగ్రంథ
ముతో పంపబడుదరఖాస్తును 20-12-22 తేదీలోపుగానే నింపి
వంపించవలెను. తరువాత దోహదములు మంజూరీ చేయబడవు.
ద్వితీయబహుమానము రు 250-0-0. తృతీయ బహుమా
నము రు 116-0-0 ఇట్లన్ని 10 బహుమానము లుండును. పరీక్ష
నియమములు, పరీక్షకులనిలాభములు, బహుమానముల వివరములు,
ఇంకా మరికొన్ని భోగ్యములు జ్యోతిషరహస్య గ్రంథముతో
పంపబడును. ఈజ్యోతిషరహస్యగ్రంథము అనేక మందిచే కొని
యాడబడినది. ఒకప్రతి వెల రు 2-0-0 పుస్తకములకు ఈ
దిగువ చిరునామాకు వ్రాసిన, వి. పి. గా పంపబడును.

శ్రీకలింగ జ్యోతిషనిలయం,

విజయనగరం, విజాఖపట్నం జిల్లా.

మేల యన స్వకే కే
కత్తికట్టలు - చామలు
కప్ప తాళములు.
ఆంధ్రసోదరులచే చేయబడినది. ప్రోత్సహించుడు.
వెంటనే ధరల క్యాటలాగుకు వ్రాయుడు.
వి. మొకటేశ్వరు అండ్ కో
కట్టరు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.
వెల్దాపురం. (గోదావరి జిల్లా)
జిల్లాగ్రాఫిక్ అండ్ మె: "ఇంక శ్రీమం" వెల్దాపురం.

వనాపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను పోగొట్టి రక్తమును పరిశుభ్రము చేయుట
యందు శేరిన్నిక గాంచినది ధర 1-10-0
ఇండియా సిలోకానందు ఎర్వుటికైనను రిపాలాఖం
చితిముగా పంపబడును.

విలాసము పి. డి. సావంత్

నెం 144 పనసవాడి, బొంబాయి

గోదావరి బుక్కు డిపో రాజమండ్రి.

మా వద్ద వెలకు దొరకు గ్రంథములు
Just out అన సూయ Up to-date
అయి దంకముల క్రొత్తనాటకము

ఏ సతీరత్నము తన పాతివర్య సుస్థిరతకాత్మక క్తి (will
power) చే, పగటిని రాత్రిగ జేసి కృష్ణిని గడగడ లాడించి,
ప్రకృతిని- తలక్రిందుగ జేసి- బ్రహ్మాండ చుట్టకల్లోలముగ జేసి
జైచెనో- ఏవారీమణి- రాత్రి శవగణాగ జేసి భవానీ- లక్ష్మీ-
సరస్వతులకు గర్వభంగము - వెంపింపబోయిన ప్రమాదులకు
శృంగభంగమున- సూర్యోదయకాల కారణమున విగతదేవోన్ముఖు
డకు కాళికుని పు. రీతికుని జేసి సూర్యోదయమును గావించి
లోకమున కాంతి పతాకమును ప్రతిష్ఠించినదో అట్టిభారతసతీ
తిలకలకు నుమతీదేవియొక్కయు ఆనందాయాదేవి యొక్కయు
చరిత్రములను వృదుదుధుంకైలిని రంగస్థలముల కనుమల జుగు
యొక్కయు క్రొత్తపూర్వి చుట్టకో (songs) చేర్చి ప్రచురింప
బడినది.

గ్రంథకర్త:—శ్రీ శ్రీ గంగాధరరామ శాస్త్రిగారు
వెల రు 0-12-0.

శ్రీపానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారి
నాటక రాజములు

పాదుకాపట్టాభిషేకము (వెట్క-కాటక సమాజములచే
ప్రదర్శింపబడుచున్నది, క్రొత్త కూర్పు ... 1 4 0
సరస్వతీ క్రొత్తనాటకము ... 1 0 0
సారంగధరనాటకము (క్రొత్తకూర్పు) ... 0 8 0
బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహముగారి
నాటకములు, నవలలు అన్నియు మావద్ద దొరుకును.
(త్వరలో వెలువడ నున్న గ్రంథములు)
కన్నపుకొంగ, పగటిమర్క, ఆచ్యుతకుసు పరిశోధక,
(detective) నవలలు (Plot) అత్యుత్తము.

కీచక వధ

చక్కని శృంగారరసప్రధాన చురుకాటకము
ఇప్పుడే వెలువడినది. రు 0-10-0.
ధరణికోట చంద్ర నవలలు వ్రాయుటలో ప్రసిద్ధి గాంచిన
శ్రీయుక్త భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారి ప్రణీతము
చదివితీరవలెను. రు 1-4-0.
జాతక మర్మ బోధిని
జ్యోతిషము నేర్చుకొనువారి కత్యంతోపయుక్తము. బ్రహ్మశ్రీ
కాలనాథభట్ల వేంగటరమణమూర్తి ప్రణీతము. రు 1-4-0.
జాతకమార్గాండము రెండవభాగము
ఆంధ్ర వెంకటేశాస్త్రి ప్రణీతము. రు 2-0-0.

సరస్వతీ వాచక పుస్తకములు

శ్రీ ఘోషీ రామచంద్రరావు పంతులుగారి ప్రణీతము
1-వ తరగతి 0-3-0, 2-వ తరగతి 0-3-0, 3-వ తరగతి 0-4-0
4-వ తరగతి 0-5-0, 5-వ తరగతి 0-5-0, 6-వ తరగతి 0-7-0,
7, 8, తరగతులు అచ్చులో నున్నవి.
సరస్వతీగణితబోధిని: ఎలిమెంటరీ న్యూలు విద్యార్థ
ులకు అనేకవిధముల సహకారిగా నుండునట్లు అనేకయుక్తి
తెక్కలతోను, తెక్కులతోను క్రొత్తప్రణీతి వగైరా అనేక
నూతనవిషయములతో ప్రచురింపబడినది. Most up to date
కుమారావ్యాకరణము: ఎలిమెంటరీ న్యూలు
విద్యార్థులకు మిక్కిలి ఉపయోగము వెల 0-2-0.
సోల్ ఏజెంటు:
కె. యల్. యస్. సోమనూజులు,
ప్రాప్రయటరు
గోదావరి బుక్కు డిపో, రాజమండ్రి.

ప్రతాపకస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటులగి సువాసనగా నుండును. తాం
బూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన
ఆనందముగా నుండుటయేగాక, ఆశ్మయము, వాయువు, జలుబు
జ్వరము, స్పృహతమ, దిగు, ఉబ్బరము, కలరా, జ్వేరి
విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండవోపులు, మొదలగు
అనేక విధములగు వ్యాధుల కిది కృపాయుధమువలె పనిచేయును.
వేలకొలది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. (8851)-2
200 మాత్రలసీసా 1-వ రు 0-4-0; ద్వితీయ సీసాలు రు. 2-2-0
వి. పి. చార్మి ఎన్నిటికైనా రు 0-0-0.
పి. పి. అండు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, వెలిదేవి. నెల్లూరుజిల్లా.

Printed and Published by K. Nagaswami Rao, at the Andrapatrika Press, 6 & 7 Thambu Chetty Street MADRAS.